Державна
Чукова Б[illegible]
ім. Короленко. Харків
ХАРЬКОВ 31
ПЕР. КОРОЛЕНКО 18
БИБ.КЕ КОРОЛЕНКО

Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 296 (6272) | 26 снежня 1938 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

СЕННЯ Ў НУМАРЫ.

Рабочыя, работніцы і служачыя горача вітаюць пастанову Ўрада аб увядзенні Працоўных кніжак.

Працягласць водпуска па цяжарнасці можна скараціць: прапановы жанчын, якія знаходзяцца ў водпуску па цяжарнасці.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ:

К. Веравейчык — Авалоданне марксісцка-ленінскай тэорыяй — справа нажыўная.

А. Кацман — Партыйнай гаспадарцы — большэвіцкі парадак.

А. Любімцаў — Выхаванне несаюзнай моладзі.

Здабытае і завяванае: Школа юных даравэнняў.

АРТЫКУЛЫ:

І. Хоцька — Росквіт сацыялістычнай прамысловасці БССР.

А. Золатава — Перад паездкай Чэмберлена ў Рым.

Н. Каштанаў — Рашаючы этап падрыхтоўкі да перапісу насельніцтва.

В. Варанкоў — Насустрач Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Н. Грозаў — Патрыёткі.

П. Перэльман — Упарадкаваць калгасныя рынкі.

ЗА РУБЯЖОМ:

Нота польскага ўрада Чэхаславакіі.

Адкрыццё надзвычайнага з'езда французскай сацыялістычнай партыі.

На франтах у Іспаніі.

Замах на генерала Франко.

Распрацоўка антысеміцкага закона ў Славакіі.

ПА-БОЛЬШЭВІЦКУ КІРАВАЦЬ КУЛЬТАСВЕТНЫМІ УСТАНОВАМІ НА СЯЛЕ

Працоўныя нашай краіны пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна пабудавалі сацыялістычнае грамадства. За годы сталінскіх пяцігодак Совецкі Саюз ператварыўся ў магутную індустрыяльную дзяржаву. На небывалую вышыню ўзняўся культурны ўзровень народных мас. З нетраў совецкага народа выраслі выдатныя кадры інтэлігенцыі. Усё больш і больш сціраюцца грані паміж працай разумовай і фізічнай. Наш народ упорна авалодвае вышынямі навукі, культуры і мастацтва.

Перамога калгаснага ладу карэнным чынам змяніла аблічча совецкага сяла. Непамерна ўраслі імкненні калгаснікаў да ўсебаковай агульнай і палітычнай асветы, авалодання навукай і агратэхнікай. Калгаснікі праяўляюць вялікую цікавасць да музыкі, мастацкай літаратуры, жывапісі. У вёсцы створаны сотні тысяч культурных ачагоў — дамоў соцкультуры, калгасных клубаў, бібліятэк, хат-чытальняў, на ўтрыманне якіх і стварэнне новых урад штогод адпускае велізарныя сродкі.

Дзякуючы выключным клопатам партыі і ўрада аб задаволенні ўзросшых запатрабаванняў працоўных, у нашай рэспубліцы ў вёсцы ёсць больш 1.500 дамоў соцкультуры і хат-чытальняў, тысячы бібліятэк, каля 1.000 калгасных клубаў. Гэта сетка расце з кожным годам. У 1938 г. на ўтрыманне культурных устаноў вёскі ўрад асігнаваў 14,5 мільёна рублёў. Гэта—велізарная база для арганізацыі адпачынку працоўных, для іх культурна-палітычнага выхавання.

Вялікія палітычныя задачы ўскладаюцца на культурна-асветныя ўстановы сяла. Яны павінны з'явіцца цэнтрам культурнай і палітычнай работы, месцам, дзе кожны калгаснік і сельская інтэлігенцыя маглі-б культурна адпачыць, атрымаць неабходную дапамогу ў авалоданні агратэхнікай, палітычнай асветай, праслухаць лекцыі і даклады, паглядзець выступленні гурткоў самадзейнасці.

Выконваючы гэтыя адказныя задачы, дамы соцкультуры, хаты-чытальні, калгасныя клубы з'яўляюцца сапраўднымі ачагамі сацыялістычнай культуры, карыстаюцца павагай у насельніцтва. Прыкладам можа служыць работа браніслаўскага Дома соцкультуры, Жыткавіцкага раёна, Палескай вобласці, які сістэматычна праводзіць масава-палітычную работу сярод насельніцтва. Пры ім арганізаваны гурткі абароны, бягучай палітыкі, харавы, драматычны, ёсць духавы аркестр. Памяшканне добра абсталявана. У ім заўсёды чыста і ўтульна. Калгаснікі, сельская інтэлігенцыя разглядаюць работу Дома соцкультуры, як сваю родную справу. Сельская інтэлігенцыя — урачы, настаўнікі, выступаюць з дакладамі і лекцыямі, дапамагаюць рыхтаваць мастацкія пастаноўкі, якіх было ў гэтым годзе 16. Дом соцкультуры дапамагае сельсавету ў выкананні гаспадарчых кампаній.

Між тым, мала яшчэ, вельмі мала такіх культурных устаноў у нашай рэспубліцы. Большасць з іх працуе нездавальняюча.

Дрэнная работа дамоў соцкультуры і хат-чытальняў з'яўляецца вынікам таго, што партарганізацыі не аддаюць належнай увагі культурна-асветным установам у вёсцы, не разгарнулі рашучай барацьбы за поўную ліквідацыю вынікаў шкодніцтва на культурным фронце. Гэта прывяло да таго, што работа культурна-асветных устаноў рэзка адстае ад жыцця і не задавальняе узросшых запатрабаванняў калгасных мас.

Нядаўна праведзеныя абласныя нарады па культасветнай рабоце ў Палескай і Менскай абласцях паказалі, што партарганізацыі недаацэньваюць значэння культасветных устаноў. Яны па сутнасці не надаюць ніякай увагі падбору кадраў. Такая няправільная практыка прыводзіць да таго, што на культасветную работу пасылаюцца неправерваныя людзі, палітычна малапісьменныя, а сям-там прабіраюцца і варожыя элементы. Нецярпімым з'яўляецца тое, што з асігнаваных дзяржавай сродкаў для культасветных устаноў у рэспубліцы расходавана за тры кварталы 1938 года толькі 54 проц. бюджэта.

У запушчаным стане знаходзяцца сотні хат-чытальняў. Так, напрыклад, Хракавіцкая хата-чытальня (Брагінскі раён) не адрамантавана, у ёй павыбіваны вокны, няма дроў, адсутнічае абсталяванне. Гэта можна сказаць і аб многіх хатах-чытальнях Мазырскага, Ветрынскага, Халопеніцкага і Старадарожскага раёнаў, А партыйныя кіраўнікі мірацца з такім нецярпімым з'явішчам.

У новапабудаваным заслаўскім раённым Доме соцкультуры размясцілі інтэрнат рабочых, райана, райздраў і радыёвузел. А раённая бібліятэка туліцца ў маленькім пакойчыку. У Прапойскім раёне памяшканне бібліятэкі заняла райкомам комсамола. У Рычаўскім сельсавеце (Тураўскі раён) у Доме соцкультуры было 6 пакояў, а зараз усе яны заняты пад кватэры і ўстановы. Такія факты не адзінкавыя. Яны сустракаюцца і ў іншых раёнах рэспублікі.

Выключна востра стаіць пытанне аб кадрах хатнікаў, цякучасць якіх нязмерна вялікая. Большасць хатнікаў па свайму ідэйнаму і культурнаму ўзроўню не адпавядаюць патрабаванням. Адбываецца гэта не таму, што ў калгаснай вёсцы няма здольных, пісьменных, аўтарытэтных людзей — бяда ў тым, што раённыя партыйныя арганізацыі і аддзелы народнай асветы зусім не займаюцца пытаннем падбору кадраў. У рэзультаце, у Капаткевіцкім раёне загадчыкам клуба калгаса імя Фрунзе вылучана малапісьменная калгасніца. У калгасе імя Калініна, Мазырскага раёна, да апошняга часу загадчыкам клуба «працаваў» сектант. У Лельчыцкім раёне загадчыкам раённага Дома соцкультуры быў назначан зняты з комсамольскай работы за п'янку і хуліганства.

Вельмі слаба кіруе культасветнымі ўстановамі на сяле Наркамасветы БССР. Людзі, якія адказваюць за гэты сугуба сур'ёзны ўчастак, спакойна мірацца з нездавальняючай работай дамоў соцкультуры і хат-чытальняў. Наркамасветы не аказвае канкрэтнай дапамогі раённым арганізацыям у справе наладжвання работы культасветных устаноў.

Прыведзеныя факты з усёй відавочнасцю паказваюць, што асобныя партарганізацыі палітычна недаацэньваюць, ігнаруюць, пагардліва адносяцца да культурна-асветных устаноў на сяле. Партыйныя кіраўнікі павінны памятаць, што такая палітычна шкодная практыка б'е па інтарэсах калгаснага сялянства, перашкаджае людзям нашай краіны расці палітычна і культурна, павышаць свае веды. Трэба рашуча прасякаць антыпартыйныя настроі недаацэнкі велізарнага значэння культасветных устаноў.

Партыйныя арганізацыі абавязаны наладзіць работу культасветных устаноў так, каб яны дапамагалі калгаснікам і сельскай інтэлігенцыі вывучаць гісторыю большэвіцкай партыі. У кожнай хаце-чытальні калгаснікі і сельская інтэлігенцыя павінны знайсці «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», выразкі з газет і журналаў з кансультацыйным матэрыялам па асобных пытаннях гісторыі партыі і іншыя вучэбныя дапаможнікі.

Крайне недастатковы яшчэ прыцягваецца да работы хат-чытальняў сельская інтэлігенцыя — настаўнікі, аграномы, урачы, якія могуць зрабіць вельмі многае. Трэба шырэй прыцягваць сельскую інтэлігенцыю да работы хат-чытальняў, скарыстоўваць яе сілы і веды. Разам з тым трэба паклапаціцца, каб палітычныя і культурныя запатрабаванні інтэлігенцыі атрымлівалі поўнае задаволенне. Райкомы партыі абавязаны дапамагчы сельскай інтэлігенцыі пасылкай кваліфікаваных лектараў і дакладчыкаў на сяло, арганізацыяй лекцый і дакладаў у раённым цэнтры.

Культасветныя ўстановы павінны працаваць узорна. Для гэтага ёсць усе ўмовы. Совецкі ўрад, большэвіцкая партыя і таварыш Сталін усямерна дапамагаюць нашаму народу культурна адпачываць, авалодваць навукай і мастацтвам. Гэта абавязвае партыйныя арганізацыі ўпорна дабівацца ўздыму работы культасветных устаноў і ператварэння іх у сапраўдныя ачагі сацыялістычнай культуры.

Па-большэвіцку ліквідаваць буйнейшыя недахопы ў рабоце культасветных устаноў на вёсцы — кроўная справа кожнай партыйнай арганізацыі!

Італьянская інтэрвенцыя ў Іспаніі

ПАРЫЖ, 25 снежня. (ТАСС). Агенцтва Эспань паведамляе, што ў выніку допыту ўзятых 23 снежня на ўсходнім фронце ў палон італьянскага лейтэнанта Дэльтэні і капрала Кармело Жодзічэллі, якія служылі ў дывізіі Літорыо, устаноўлена, што адклікаўшы з Іспаніі 10 тысяч хворых і раненых салдат, Італія адначасова даставіла ў Іспанію 15 тысяч новых італьянскіх салдат.

Палонныя заявілі, што яны «прыбылі ў Іспанію, каб сражацца супроць французскага і англійскага ўплыву».

ЗАМАХ НА ГЕНЕРАЛА ФРАНКО

ПАРЫЖ, 25 снежня. (ТАСС). Як перадае газета «Сесуар», глава іспанскіх фашысцкіх мяцежнікаў генерал Франко быў днямі ранены каля Авіла. Франко выехаў з Бургоса ў Авіла па спешнаму выкліку, бо ў Авіла выбухнула паўстанне гарнізона горада. У момант, калі Франко праязджаў на аўтамабіле лесам, па яму быў адкрыт агонь з вінтовак.

ХРОНІКА

У рэзультаце дыпламатычных перагавораў паміж урадам СССР і ўрадам Італіі прынята рашэнне аб закрыцці генеральнага консульства СССР у Мілане і генеральнага консульства Італіі ў Одэсе. (ТАСС).

НОТА ПОЛЬСКАГА ЎРАДА ЧЭХАСЛАВАКІІ

ПРАГА, 24 снежня. (ТАСС). Учора польскі пасланнік у Чэхаславакіі Папэ перадаў міністру замежных спраў Хвалкоўскаму ноту пратэсту супроць «антыпольскай агітацыі і правацыравання розных пагранічных інцыдэнтаў на граніцы з акупаванымі Польшчай раёнамі».

Як вядома германскія фашысты цяпер узмоцнена развіваюць прапаганду супроць Польшчы і правацыруюць пагранічныя інцыдэнты на польска-чэхаславацкай граніцы. Польскі ўрад патрабуе ў сувязі з гэтым неадкладнага спынення антыпольскай дзейнасці, якая «тармозіць устанаўленне добрасуседскіх адносін паміж абодвума краінамі».

АДКРЫЦЦЁ НАДЗВЫЧАЙНАГА З'ЕЗДА ФРАНЦУЗСКАЙ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ

ПАРЫЖ, 24 снежня. (ТАСС). Сёння ў прадмесці Парыжа Монружы адкрыўся надзвычайны з'езд французскай сацыялістычнай партыі. На з'ездзе павінны былі пачацца адразу-ж спрэчкі па пытанню міжнароднай палітыкі партыі. Аднак ад сацыялістычнай федэрацыі дэпартамента Луар і Шэр паступіла так званая «папярэдняя прапанова» аб назначэнні спецыяльнай згаджальнай камісіі ў мэтах выпрацоўкі па знешняй палітыцы партыі рэзалюцыі, якая з'явілася-б кампрамісам паміж рэзалюцыямі Блюма і Поль Фора па знешняй палітыцы.

Рэзалюцыя Леона Блюма асуджае капітулянцкую мюнхенскую палітыку ўрада Далад'е і настайвае на палітыцы супраціўлення фашысцкім агрэсарам.

Рэзалюцыя Поля Фора па сутнасці адабрае мюнхенскую палітыку і патрабуе «міра любой цаной». Па гэтаму пытанню ўнутры партыі ідзе жорсткая барацьба.

З'езд прыступіў да галасавання прапановы аб стварэнні камісіі для выпрацоўкі кампрамісной рэзалюцыі. Прапанова прымаецца 5571 галасоў супроць 1594 пры 826 устрымаўшыхся.

Дзённае пасяджэнне з'езда сацыялістычнай партыі было прысвечана абмеркаванню пытанняў унутранай палітыкі.

104 сесія Совета Лігі нацый

ЖЭНЕВА, 23 снежня. (ТАСС). 104 сесія Совета Лігі нацый склікаецца 16 студзеня 1939 года. Папярэдняя павестка дня ўключае 13 пытанняў, у тым ліку пытанне аб становішчы ў Іспаніі, аб эвакуацыі з Іспаніі замежных войск, заява кітайскага ўрада і інш.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ ФРОНТ

23 снежня ўпершыню пасля разгрому італьянцаў ля Гвадалахары італагерманскі штаб прадпрыняў наступленне, на гэты раз на Каталонскім фронце, зноў высунуўшы італьянцаў на першы план.

У сектары Серос (на паўднёвы захад ад Лерыды) італьянскія дывізіі занялі было Сера Крэза. Аднак, рэспубліканцы контратакай адбілі гэты пункт.

Атака мяцежнікаў і інтэрвентаў у сектары Трэмпа была адбіта з цяжкімі стратамі для мяцежнікаў.

У сектары паміж Лерыдай і Балагерам дзве роты мяцежнікаў, якія прабавалі перайсці раку Сегрэ, пацярпелі моцны ўрон і вымушаны былі ў беспарадку адступіць на свае выходныя пазіцыі.

24 снежня на ўсходнім фронце войскі інтэрвентаў, абапіраючыся на падтрыманне авіяцыі, артылерыі і танкаў, прадаўжалі свае атакі ў сектары Трэмпа і Серос.

Не гледзячы на тое, што італьянцы кінулі ў бой велізарныя сілы, ім удалося дабіцца невялікай перавагі ў зоне ракі Сегрэ, што каштавала інтэрвентам велізарных страт. Баі прадаўжаюцца.

Рэспубліканская авіяцыя паспяхова бамбардыравала і абстраляла з кулямётаў скапленні войск інтэрвентаў і іх грузавікоў, падвозіўшых ворагу падмацаванні. Некалькі грузавікоў знішчана. У часе завязаўшагася паветранага бою рэспубліканскай авіяцыяй збіта чатыры самалёты інтэрвентаў.

На цэнтральным фронце 24 снежня раніцай артылерыя мяцежнікаў выпусціла каля 600 снарадаў па Мадрыду.

* *

БАРСЕЛОНА, 25 снежня. (ТАСС). У наступленні мяцежнікаў на ўсходнім фронце прымаюць удзел, па маючыхся вестках, усе 6 італьянскіх дывізій, а таксама вялікая колькасць італьянскіх і германскіх самалётаў. Фашысцкае наступленне рыхтавалася вельмі доўга. Аднак рэспубліканскія войскі са свайго боку таксама прынялі ўсе неабходныя меры.

Страты войск мяцежнікаў і італьянцаў у рэзультаце ўчарашніх баёў вельмі вялікія.

Распрацоўка антысеміцкага закона ў Славакіі

ПРАГА, 25 снежня. (ТАСС). Славацкі ўрад рыхтуе антысеміцкі закон, праект, які распрацаван лідэрам славацкай фашысцкай партыі Сідарам. Праект ўяўляе сабой копію антысеміцкіх законаў «трэцяй імперыі». Па новаму закону яўрэйскім дзецям будзе забаронена абучэнне ў старшых класах (пачынаючы з 4-га) сярэдніх вучэбных устаноў. «Арыйцы» будуць падвяргацца самым строгім пакаранням за якія-б то ні было адносіны з асобамі яўрэйскай нацыянальнасці.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

У ПАЎДНЕВЫМ КІТАІ

На ўсход ад Кантона кітайскія войскі прарвалі другую японскую лінію абароны. Перадавыя атрады кітайскіх войск падыйшлі ў Цзэнчэну на адлегласць паўтара кілометра. У раёне Цзэнчэна адбываюцца ўпорныя баі. Адна калона кітайскіх войск, ударыўшы з фланга, прарвала сувязь Цзэнчэна з Кантон—Коулунскай чыгункай.

На паўночны захад ад Кантона баі адбываюцца каля Хуасяня.

На менскім станкабудаўнічым заводзе імя Варашылава з 1920 года працуе стахановец токар тав. К. З. Грынкевіч. Яго работы стаж — 35 год. НА ЗДЫМКУ: тав. Грынкевіч працуе на лобавым такарным станку. Выконвае норму на 220 процантаў.

Фото Шышко (Фотахроніка БЕЛТА).

ДАСТОЙНА СУСТРЭНЕМ ДВАЦЦАЦІГОДДЗЕ БССР

ПЕРАМОГА СТАХАНАЎЦАЎ ЗАВОДА „БОЛЬШЭВІК"

На аснове шырока разгорнутага сацыялістычнага спаборніцтва у гонар XX-годдзя БССР, калектыў менскага скурзавода «Большэвік» 20 снежня датэрмінова выканаў гадавы план. Вырасла прадукцыйнасць працы многіх стахановцаў. Тт. Канарскі, Родкін, Пасёнюк, Дубіцкая выконваюць свае нормы на 170—190 процантаў. Звыш двух норм штодзённа дае знатны стахановец завода тав. А. Канапацкі.

Да канца года мы абавязваемся выпусціць звыш плана прадукцыі на 250.000 рублёў, павялічыць сортнасць гладкіх тавараў па асобных відах на 3—4 процанты.

Адначасова з гэтым разгорнута вялікая падрыхтоўчая работа да новага года. У 1939 годзе праграма завода значна павялічваецца. Хромавыя цэхі павінны выпусціць на 10 мільёнаў дэцыметраў скуры больш, чым у бягучым годзе. Выпуск прадукцыі клееварнага цэха павялічваецца на 52 процанты. Перад заводам пастаўлена адказная задача па павелічэнню выпуску гладкіх, высокаякасных тавараў і падкладачных скур.

Гэта абавязвае калектыў завода з усёй сур'ёзнасцю ўзяцца за перагляд цыкла тэхналагічных працэсаў, за хутчэйшае правядзенне ў жыццё раду новых арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў.

Б. І. НЕГНЕВІЦКІ — дырэктар менскага скурзавода «Большэвік».

10 ШУРУПНЫХ АЎТАМАТАЎ

Ва ўсіх цэхах магілёўскага машынабудаўнічага завода імя Дзімітрава абмяркоўваўся зварот калектыва фабрыкі «Кастрычнік». Рабочыя і служачыя, інжынерна-тэхнічны персанал абавязаліся ў падарунак 20-годдзю БССР выканаць снежаньскі план на 120 проц. і даць краіне дадаткова на 100 тысяч рублёў прадукцыі.

У шырока разгарнуўшымся паміж цэхамі і брыгадамі сацыялістычным спаборніцтве ўперадзе ідзе механічны цэх, які выканаў у лістападзе план на 110 проц. У снежні завод выпусціць звыш плана 10 нядаўна асвоеных вытворчасцю шурупных аўтаматаў.

ВЫКАНАЛІ ГАДАВУЮ ПРАГРАМУ

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). Спаборнічаючы на дастойную сустрэчу XX-годдзя БССР, гомельскі станкабудаўнічы завод імя С. М. Кірава датэрмінова выканаў гадавую праграму. Заводам выпушчана на 9.001.300 руб. прадукцыі.

*

ПОЛАЦК. На аснове сацыялістычнага спаборніцтва калектыў Полацкага шпалярэннага завода дабіўся выдатных поспехаў. План 1938 года заводам выканан на 150 процантаў. Стахановец-комсамолец тав. Кур'янаў сістэматычна выконвае дзённую норму на 185—195 процантаў. Рабочыя тт. Макараў і Лемешаў дабіліся выканання нормы на 230 процантаў.

РАБОЧЫЯ, РАБОТНІЦЫ І СЛУЖАЧЫЯ ГОРАЧА ВІТАЮЦЬ ПАСТАНОВУ УРАДА

* *

ПРАЦОЎНАЯ КНІЖКА ДАПАМОЖА УМАЦАВАЦЬ ДЫСЦЫПЛІНУ

РЭЧЫЦА, 25 снежня. (БЕЛТА). Рабочыя і служачыя прадпрыемстваў і ўстаноў горада горача вітаюць пастанову Соўнаркома СССР аб увядзенні Працоўных кніжак.

На запалкавай фабрыцы «Х Кастрычнік» на пэхавых сходах па абмеркаванню пастановы ўрада выступалі кадравыя рабочыя і работніцы фабрыкі. —Працоўная кніжка,—заявіў стахановец стругальнага цэха тав. Гарэлік, — дапаможа ўмацаваць дысцыпліну на фабрыцы, ліквідаваць цякучасць рабочай сілы.

Федарэнка Марыя—адна з ініцыятараў стахановскага руху на фабрыцы—у сваім выступленні сказала:

— Для стахановцаў Працоўная кніжка стане кніжкай гонару. Нам будзе што запісаць, чым ганарыцца. Я працую на фабрыцы каля 20 год, многа раз прэміравана. Усё гэта будзе запісана ў маёй кніжцы. Не будзе чым пахваліцца толькі лодырам і прагульшчыкам.

Сходы па абмеркаванню пастановы ўрада адбыліся на фанерным заводзе, цвікавым заводзе «Інтэрнацыянал» і інш. Усюды рабочыя горача адабраюць рашэнне аб увядзенні Працоўных кніжак, накіраванае на ўзняцце працоўнай дысцыпліны.

* * *

ГОРАЧА ВІТАЕМ ПАСТАНОВУ ЎРАДА

Як і ўсе рабочыя і служачыя нашай шчаслівай краіны, мы горача вітаем пастанову нашага ўрада аб увядзенні адзінай Працоўнай кніжкі. У гэтай пастанове совецкі ўрад выражае пачуцці і думкі чэсных рабочых, перадавых людзей сацыялістычных прадпрыемстваў, выказаныя імі за апошні час у друку і ў асобных выступленнях на сваіх прадпрыемствах аб барацьбе з прагульшчыкамі і растратчыкамі рабочага часу і дяржаўных сродкаў.

Увядзенне Працоўнай кніжкі з'явіцца вялікім стымулам у арганізацыі большэвіцкага парадку і дысцыпліны на кожным сацыялістычным прадпрыемстве і ва ўстанове. У руках гаспадарнікаў, прафесіянальных кіраўнікоў ёсць зараз вострая зброя супроць лодыраў, прагульшчыкаў і іншых дэзарганізатараў вытворчасці.

А. БАЙДАК, М. ТУРЭЦКІ,
стахановцы менскага станкабудаўнічага завода імя Кірава.

Узорна правесці падрыхтоўку

З вялікім інтарэсам я прачытаў пастанову СНК СССР аб увядзенні Працоўных кніжак. Працоўная кніжка будзе стымуляваць далейшаму ўмацаванню працоўнай дысцыпліны.

Пры абмеркаванні пастановы ўрада на зменных сходах выступілі работніцы-стахановкі тт. Рубіна, Жабіч і інш. Яны зусім правільна адзначылі, што раней на фабрыцы, у пэху не выдзялялі як след старых работніц, добрасумленна працуючых на вытворчасці. У нас ёсць дзесяткі выпадкаў, калі пуцёўкі ў дамы адпачынку фабрычны камітэт даваў сімулянтам, якія рабілі многа прагулаў. У той-жа час стахановцам, адданым прадпрыемству, адмаўлялі.

Пры фабрыцы ёсць некалькі інтэрнатаў. Там жывуць людзі, якія даўно не працуюць у нас, а многім работніцам-стахановкам, адчуваючым вострую патрэбу ў жылой плошчы, яе не прадастаўляюць.

Вялікую шкоду прыносяць таксама спазненні. У нас канвеерная сістэма, і калі спозніцца адзін чалавек — увесь агрэгат прастойвае.

Дырэкцыі фабрыкі і ў прыватнасці аддзелу кадраў патрэбна неадкладна разгарнуць падрыхтоўчую работу да ўвядзення Працоўных кніжак. Калектыў наш вялікі, каля 1000 чалавек, і наспех такую адказную работу нельга правесці.

Д. Г. КАПЛАН,
начальнік трэцяга цэха менскай швейнай фабрыкі імя Крупскай.

*

БУДЗЕМ ПРАЦАВАЦЬ ЯШЧЭ ЛЕПШ

Калектыў служачых Беларускай канторы Дзяржбанка з вялікім адабрэннем сустрэў пастанову Совета Народных Камісараў СССР аб увядзенні Працоўных кніжак.

Кожны чэсны совецкі рабочы, служачы будзе зараз імкнуцца працаваць яшчэ лепш. Я працую ў банку звыш 6 год. За гэты час не маю ніякіх заўваг. За добрую работу мяне неаднаразова прэміравалі.

Я і ўсе астатнія чэсныя банкаўскія работнікі будзем цяпер працаваць так, каб у нашым рабочым дакументе — Працоўнай кніжцы — было запісана пабольш заахвочванняў і ўзнагарод.

Працоўная кніжка таксама дапаможа нам змагацца з парушальнікамі працоўнай дысцыпліны, якія яшчэ ёсць у нашым асяроддзі. Я хачу адзначыць, што адміністрацыя банка да гэтага часу не стварыла неабходных умоў для ўшчыльнення рабочага дня. У крэдытнай групе, напрыклад, дзе я працую, прадукцыйнасць працы можна значна павялічыць. 14 працуючым у нас крэдытным інспектарам прыходзіцца штодзень у сувязі з адсутнасцю кур'ераў траціць па 2 гадзіны рабочага часу на пераноску дакументаў кліентуры.

С. В. ЭЛІСОН,
крэдытны інспектар Дзяржбанка.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

АВАЛОДАННЕ МАРКСІСЦКА-ЛЕНІНСКАЙ ТЭОРЫЯЙ— СПРАВА НАЖЫУНАЯ

У пастанове ЦК ВКП(б) аб пастаноўцы партыйнай прапаганды ўказваецца, што асноўным метадам абучэння нашых кадраў марксізму-ленінізму павінен быць выпрабаваны на вопыце старшага пакалення большэвікоў метад самастойнага вывучэння рэвалюцыйнай тэорыі. Я хачу расказаць аб асабістым вопыце работы над кнігай.

Самастойна пачаў працаваць над кнігамі яшчэ ў 1924 годзе. Смерць вялікага правадыра і настаўніка ўсіх працоўных свету — Владзіміра Ільіча Леніна выклікала ва мне, як і ва ўсіх працоўных, глыбокае жаданне вывучыць бяссмертныя ленінскія творы. Я рашыў прачытаць усё, што было напісана вялікім правадыром. У тым-жа годзе падпісаўся на першае выданне твораў В. І. Леніна.

Упершыню самастойна пачаў вывучаць твор Леніна «Што такое «прыяцелі народа» і як яны ваюць супроць социял-дэмакратаў?». Я пачаў вывучаць гэту кнігу таму, што яна была першай, атрыманай мною.

Пры чытанні я, як і многія пачынаючыя самастойна працаваць над першакрыніцамі марксізма - ленінізма, галоўнае, аб чым гаварыў Ленін, не поўнасцю зразумеў. Мяне вабіла тады жывасць, вобразнасць і майстэрства, з якімі Ленін распраўляўся з ліберальнымі народнікамі. Галоўныя ленінскія думкі неяк ускальзалі.

Пры паўторным самастойным вывучэнні глыбока прадумваў кожнае слова Леніна і запісваў асобныя месцы ў сшытак. Было патрачана многа часу, затое рэзультаты атрымаліся зусім іншыя. Я пачаў разумець чаму з такім рэвалюцыйным запалам выкрываў Ленін народнікаў. Зварот да кнігі «Што такое «прыяцелі народа» і як яны ваюць супроць социял-дэмакратаў?» праз 13 год пераканаў мяне ў тым, што кожнае новае чытанне твораў Леніна адкрывае ўсё больш і больш шырокі гарызонт.

Самастойная работа над творамі Леніна захапіла мяне. Спачатку чытаў падрад усе артыкулы, як яны змешчаны ў зборы твораў. Хутка пераканаўся, што гэта для мяне непасільна. Пасля стаў кіравацца ўказаннямі да раздзелаў падручніка па гісторыі ВКП(б). Гэта ўнясло сістэму ў вывучэнні класікаў марксізма-ленінізма. Такім чынам, я вывучыў буйнейшыя творы Леніна: «Што такое «прыяцелі народа» і як яны ваюць супроць социял-дэмакратаў?», «Што рабіць?», «Дзяржава і рэволюцыя» і т. д.

Глыбокае вывучэнне твораў Владзіміра Ільіча Леніна выклікала ў мяне вялікую цікавасць да твораў асновапаложнікаў навуковага комунізма—Маркса і Энгельса. Удумліва чытаў я «Развіццё социялізма ад утопіі да навукі», «Маніфест комуністычнай партыі», «Паходжанне сям'і, прыватнай уласнасці і дзяржавы». За вялікі адрэзак часу праканспектаваў 12 раздзелаў «Капітала».

Надзвычай многа дало мне самастойнае авалодванне творамі геніяльнага прадаўжальніка справы Леніна — вялікага Сталіна. Сур'ёзна некалькі разоў прачытваў кнігу «Пытанні ленінізма» і «Марксізм і нацыянальна-каланіяльнае пытанне».

Трэба сказаць, што не заўсёды я адразу поўнасцю разумеў прачытанае. У такіх выпадках звяртаўся да даведачнікаў літаратуры, каб знайсці адказ на незразумелае пытанне. Вялікім затрудненнем было тое, што ў нас не была арганізавана кваліфікаваная кансультацыя для самастойна вывучаючых марксізм-ленінізм.

«Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» з'яўляецца энцыклапедыяй марксізма-ленінізма. Партыйныя і непартыйныя большэвікі, совецкая інтэлігенцыя, вывучаючы гісторыю ВКП(б), атрымліваюць вялікую дапамогу ў павышэнні свайго тэарэтычнага ўзроўню. Вельмі правільна падкрэсліваецца ў пастанове ЦК ВКП(б), што авалоданне марксісцка-ленінскай тэорыяй — справа нажыўная.

Вопыт самастойнай вучобы паказвае, наколькі шкоднай была практыка агульнага ахопу ўсіх комуністаў гуртакамі. Многія з слухачоў, упаўне падрыхтаваныя для самастойнай вучобы, тапталіся на адным месцы таму, што абавязаны былі прытрымлівацца матэрыялу, які праходзілі ў гуртку.

У партыйнай арганізацыі паравознага дэпо ў адным з гурткоў займаліся інжынеры, людзі ўпаўне падрыхтаваныя да самастойнага вывучэння марксізма-ленінізма, і людзі, якім неабходна было спачатку авалодаць агульнай адукацыяй.

Такая практыка стварала ўражанні ў комуніста совецкай інтэлігенцыі, што марксісцка-ленінская тэорыя вельмі цяжкая і авалодаць ёю немагчыма. Увесь цяжар вучобы пераносіўся на гурткі, дзе штучна затрымлівалі рост нашых кадраў.

У многіх комуністаў яшчэ і зараз ёсць няправільная думка, што для авалодання марксісцка-ленінскай тэорыяй патрэбна мець вышэйшую асвету. Вядома, вельмі добра было-б, каб кожны з нас меў вышэйшую асвету. У нашай краіне гэта можна ажыццявіць. Аднак, на сваім асабістым вопыце я пераканаўся, што авалоданне марксізмам-ленінізмам магчыма таксама і людзьмі, якія маюць 4—5 класаў агульнай адукацыі. Трэба настойліва, кожны дзень, з алоўкам у руках, як гэта практыкую я, 2—3 гадзіны працаваць над кнігай, над вывучэннем «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Партыйныя арганізацыі павінны акружыць клопатамі комуністаў, комсамольцаў, інтэлігенцыю, працуючых самастойна над павышэннем свайго палітычнага ўзроўню. Неабходна сур'ёзна дапамагчы нашым кадрам авалодваць рэволюцыйнай тэорыяй марксізма-ленінізма.

К. ВЕРАМЕЙЧЫК,
сакратар парткома паравознага дэпо Менскага чыгуначнага вузла.

Партыйнай гаспадарцы— большэвіцкі парадак

ЦК ВКП(б) і асабіста таварыш Сталін не раз указвалі партыйным арганізацыям на неабходнасць навядзення большэвіцкага парадку ў партыйнай гаспадарцы. Між тым і зараз ёсць факты, калі асобныя пярвічныя партарганізацыі Мазырскага раёна не ўдзяляюць увагі партыйнай гаспадарцы. Партыйныя дакументы часам афармляюцца неахайна, партыйны ўчот вядзецца няправільна, праяўляюцца нядбайныя адносіны да хавання партыйных дакументаў.

Вось некалькі яркіх прыкладаў. Член партыі тав. Каган на працягу года знаходзіцца на часовым учоце ў пярвічнай партарганізацыі сплаўканторы. Ён зацягвае сваё афармленне на пастаянны ўчот у гэтай партарганізацыі, а парторг тав. Чап'ёлкін ніякіх мер не прымае, каб аформіць яго перавод згодна інструкцыі ЦК ВКП(б).

Былы парторг Прудкаўскага сельсовета тав. Дубавец працуе зараз старшынёй В.-Аўцюкоўскага сельсовета. Прайшло тры месяцы, а ён яшчэ не ўзяўся на пастаянны партыйны ўчот.

Больш месяца таму назад сакратаром парткома завода «Чырвоны Кастрычнік» выбран тав. Белаглазаў, а на партыйным учоце ён знаходзіцца ў партарганізацыі РВК. Комуніста т. Астаніна перайшла з пярвічнай партарганізацыі Калінкавіцкага горсовета ў другую. Для гэтага патрабавалася ў адпаведнай графе кнігі ўчота зрабіць адзнаку аб выбыцці, але сакратар парткома тав. Шпакоў зусім выкрэслівае яе са спіска.

Асобныя пярвічныя партарганізацыі безадказна адносяцца да афармлення пратаколаў партсходаў. Зачастую пратаколы паступаюць у РК КП(б)Б не падпісаныя і неаформленыя. За 1938 г. партарганізацыі Прудкаўскага і М.-Аўцюкоўскага сельсоветаў прыслалі ў райком партыі па аднаму пратаколу. Па два пратаколы прыслалі партарганізацыі Юравіцкага і Слабодскага сельсоветаў. З гэтых пратаколаў нельга даведацца, калі праходзілі партыйныя сходы і якія пытанні на іх вырашаліся.

У райкоме партыі не чытаюць прысылаемых партарганізацыямі пратаколаў. Сам РК КП(б)Б не з'яўляецца прыкладам у хаванні партдакументаў. Днямі было выяўлена, калі на падлозе ў райкоме валяліся пратаколы партсходаў і дакументы аб выніках тайнага галасавання адной пярвічнай партарганізацыі. Бываюць выпадкі, калі работнікі райкома, выходзячы з памяшкання, пакідаюць яго адчыненым.

Трэба адзначыць, што РК КП(б)Б на працягу 1938 года не праведзена ні адной нарады сакратароў парткомаў і парторгаў па пытанню аб наладжванні партыйнай гаспадаркі.

А. КАЦМАН.

Выхаванне несаюзнай моладзі

Малады кандыдат партыі комсамолец тав. Карэшкоў праводзіць вялікую работу па выхаванню несаюзнай моладзі часці. Ён гутарыць з байцамі, арганізоўвае чыткі газет, расказвае ім і аб комсамоле. Тав. Карэшкоў пазнаёміў байцоў са статутам і праграмай ВЛКСМ. З вялікай цікавасцю праходзіць чытка матэрыялаў аб ролі комсамола ў годы грамадзянскай вайны.

Працуючы з несаюзнай моладдзю, т. Карэшкоў падрыхтоўвае яе да ўступлення ў рады ВЛКСМ. Байцы тт. Кузняцоў, Іваноў і іншыя хацелі ўступіць у рады комсамола, але адчувалі сябе палітычна непадрыхтаванымі. Тав. Карэшкоў сваімі гутаркамі дапамог ім. У хуткім часе іх прынялі ў комсамол.

Маладыя комсамольцы прымаюць актыўны ўдзел у грамадскім жыцці і выконваюць заданні комсорга. Комсамолец тав. Іваноў з'яўляецца перадавіком соцыялістычнага спаборніцтва. Ёнжа — агітатар падраздзялення. Тав. Кузняцоў—арганізатар мастацкай самадзейнасці.

А. ЛЮБІМЦАЎ.

Індывідуальнае вывучэнне «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» на дрэваапрацоўчым камбінаце імя Ежова (Нова-Беліца). НА ЗДЫМКУ: комуністы тт. І. Д. Емельянаў, В. В. Волчанік і Г. Н. Эркін за вывучэннем гісторыі ВКП(б). Фото Шаевіча (Фотахроніка БЕЛТА).

Лектарская група райкома партыі

МАЗЫР (**Спец. кар. «Звязды»**). Мазырскі райком партыі арганізаваў лектарскую групу з лепшых прапаганды стаў, якія аказваюць дапамогу самастойна вывучаючым гісторыю ВКП(б).

У Калінкавічах прапагандыст тав. Кулінковіч прачытаў уводную лекцыю па першаму раздзелу гісторыі ВКП(б). Лекцыя выклікала вялікі інтарэс у слухачоў. На ёй прысутнічала больш 500 чалавек.

Праводзяцца таксама лекцыі для сельскай інтэлігенцыі і калгаснікаў. Тав. Мялешка прачытаў лекцыю па першаму раздзелу гісторыі ВКП(б) у Слабадскім і Юравіцкім сельсоветах.

У дэме партыйнага актыва горада Мазыра прачытана лекцыя па твору Леніна «Што такое «прыяцелі народа» і як яны ваюць супроць социял-дэмакратаў?» і ўводная па першаму раздзелу «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

РАШАЮЧЫ ЭТАП ПАДРЫХТОЎКІ ДА ПЕРАПІСУ НАСЕЛЬНІЦТВА

Падрыхтоўчыя работы да перапісу насельніцтва з кожным днём становяцца ўсё больш і больш напружанымі. Правільны падбор кадраў, старанны інструктаж іх, які забяспечвае адзінае і абсалютна правільнае разуменне зацверджанай урадам інструкцыі да запаўнення перапіснага ліста, разгортванне масава-растлумачальнай работы сярод насельніцтва аб задачах і значэнні ўсесаюзнага перапісу і тэхнікі яго правядзення, — усё гэта будзе рашаць паспяховае правядзенне перапісу.

На шчотчыкаў ускладзена ўрадам найбольш пачэсная і адказная задача па перапісу насельніцтва. Яны абавязаны ў дасканаласці ведаць і валодаць інструкцыяй па запаўненню перапіснага ліста. Шчотчык абавязан поўнасцю перапісаць, і пры тым правільна, усё насельніцтва свайго ўчастка. Аднак, некаторыя раённыя кіраўнікі, кіраўнікі прадпрыемстваў і ўстаноў да гэтага часу не зразумелі велізарнай важнасці падрыхтоўкі перапісных кадраў.

Учора павінен быў закончыцца інструктаж масавых кадраў перапісу насельніцтва (інструктараў-кантралёраў і шчотчыкаў). Між тым, у радзе раёнаў і гарадоў рэспублікі інструктаж шчотчыкаў яшчэ не закончан. У г. Оршы, пры поўным патуранні старшыні горсовета тав. Шчэрба, падрыхтоўка кадраў знаходзіцца пад пагрозай зрыву. Дырэктар аршанскага ільнакамбіната тав. Аляксееў не адпусціў на інструктаж чатырох сваіх работнікаў, зацверджаных Аршанскім горсоветам шчотчыкамі. Тое самае зрабіў дырэктар раённай канторы Дзяржбанка г. Оршы тав. Міневіч і дырэктар мясакамбіната тав. Каршуноў. Усе гэтыя факты вядомы райкому партыі, але мер ён не прымае.

У радзе раёнаў кіраўнікі партыйна-совецкіх арганізацый па сутнасці справы стаяць у баку ад падрыхтоўкі кадраў перапісу. Толькі гэтым і можна аб'ясніць наяўнасць адмоўных прыкладаў у падрыхтоўцы кадраў. На 17 снежня па г. Віцебску былі выкліканы на інструктаж шчотчыкаў 49 чыгуначнікаў, з якіх з'явіліся толькі 2. На інструктаж шчотчыкаў закрытых устаноў (больніц, інвалідных дамоў і т. д.) было выклікана па г. Віцебску 29 чалавек, а з'явілася толькі 6. Гэтыя факты гавораць аб тым, што інструктаж масавых кадраў у асобных месцах праходзіць вельмі нездавальняюча. У некаторых раёнах парушаюць тэрміны інструктажа. У Тураўскім раёне інструктаж замест устаноўленых трох дзён, раённы інспектар наргасучоту тав. Сырамаха абмежаваў двума днямі. Такое скарачэнне тэрміну інструктажа адбіваецца на якасці падрыхтоўкі шчотчыкаў.

Амаль штодня паступаюць з месц сігналы, што кіраўнікі прадпрыемстваў і ўстаноў, наперакор рашэнням партыйных і совецкіх органаў, становяцца на яўна няправільны шлях замены падрыхтаваных і прыступіўшых да работы кіруючых кадраў перапісу насельніцтва. Старшыня бабруйскага райвыканкома распарадзіўся, напрыклад, адклікаць ад работы аднаго загадчыка перапісным аддзелам, як незамянімага работніка райза. Магілеўскі гарком партыі вынес рашэнне адклікаць ад работы па перапісу тав. Фешчанка, зацверджанага Оргкамітэтам ЦВК БССР па Магілеўскай вобласці заг. перапісным аддзелам. Начальнік віцебскага дорбуд-аддзела тав. Рашчынскі катэгарычна адмовіўся аслабаніць для работы па перапісу сваю супрацоўніцу, зацверджаную інструктарам-кантралёрам. Такіх фактаў можна было-падаць значна больш.

Не зжыты недахопы і ў падборы кадраў. У Барысаўскім раёне, Менскай вобласці, пры падборы і зацвярджэнні шчотчыкаў быў зацверджан ра падросткаў. Некаторыя з зацверджаных работнікаў зусім выбылі. Мі тым гарадскі совет не замяніў выбы шых. Дарэчы, па г. Барысаву да гэт га часу не ўпарадкаваны нумераць дамоў і назвы вуліц, не гледзячы н тое, што Соўнарком БССР у сваёй п станове адзначаў, што Барысаўскі го совет зрывае гэтыя мерапрыемствы.

У некаторых месцах, пры зацвяр джэнні масавых кадраў (Даманавіц раён) былі зацверджаны ў якасці шчо чыкаў рад асоб, не ўнушаючых пал тычнага давер'я. Гэта — вынік безад казнасці райінспектуры, якая падбіра кадры, і райвыканкома, зацвярджаў га іх.

З месц таксама паступаюць сігн лы аб тым, што да гэтага часу ра выканкомы не замацавалі пэўных п мяшканняў для перапісных аддзелаў інструктарскіх участкаў (раёны Х цімскі, Плешчаніцкі і інш.). Па Г мельскай вобласці не забяспечаны п мяшканнямі 6 перапісных аддзелаў 115 інструктарскіх участкаў, па Ме ская вобласці не забяспечаны 19 п рапісных аддзелаў і 185 інструкта скіх участкаў. Такое становішча падборам і замацаваннем памяшка няў яўна нецярпіма.

У радзе раёнаў мясцовыя орган адмаўляюць работнікам наргасучоту сродках перасоўвання, якія павінн быць ім прадастаўлены, паводле р шэння Соўнаркома СССР. У Старад рожскім раёне за інспектурай на гасучоту замацавана паўтаратонна грузавая зломаная машына. Шчотч кам Жлобінскага і Рагачоўскага ра наў прыходзілася па 25—35 кіл метраў ісці пеша на інструктаж раённы цэнтр.

Прыведзеныя факты з усёй перака навучасцю сведчаць, што далёка не в ўсіх органах народна-гаспадарча учоту адчуваецца трывога за ход па рыхтоўкі да перапісу насельніцтв таксама сведчаць аб тым, што абла ныя ўпраўленні народна-гаспадарча ўчоту і УНГУ БССР не маюць па стаў для самазаспакаення.

Масава-растлумачальная работа п вінна быць шырока разгорнута. Нел га дапускаць памылак, меўшых мес ў некаторых арганізацыях у прошлы перапісе 1937 г., калі масава-растлум чальная работа адкладалася на самы апошнія дні.

Друк, радыё абавязаны сістэматы на і шырэй асвятляць ход падрыхтоў кі да перапісу насельніцтва ў кожны раёне, у кожным горадзе. На-жаль, г тага пакуль не адчуваецца. Заг. а дзелам сувязі Чэрыкаўскага раёна та Мельнікаў, напрыклад, заявіў: «У мя не няма распараджэння, і я да 1 ст дзеня ніякіх перадач па перапісу р біць не буду».

Усе партыйныя, совецкія, проф саюзныя і комсамольскія арган зацыі павінны неадкладна па-боль шэвіцку ўключыцца ў падрыхтоў ку да перапісу насельніцтва. Орга ны народна-гаспадарчага ўчот зверху данізу абавязаны не п кладаючы рук працаваць, каб з гона рам выканаць адказнейшае задан партыі і ўрада, узорна падрыхтавац і выдатна правесці перапіс насельн цтва.

Н. Ф. КАШТАНАЎ,
начальнік бюро перапісу насельніцтва УНГУ БССР.

РОСКВІТ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ БССР

Працоўныя Совецкай Беларусі сустракаюць слаўную гадавіну — 20-годдзе сваёй социялістычнай дзяржаўнасці — грандыёзнымі поспехамі на ўсіх франтах социялістычнага будаўніцтва.

Дзякуючы няўхільнаму правядзенню ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі і брацкай дапамозе гераічнага рускага рабочага класа, Беларусь, з адсталай у мінулым калоніі царскага самадзяржаўя, за 20 год совецкай улады ператварылася ў квітнеючую індустрыяльна-калгасную социялістычную рэспубліку.

Царскі ўрад і руская імперыялістычная буржуазія ўсімі мерамі перашкаджалі стварэнню буйнай прамысловасці на акраінах. Яны ўсяляк імкнуліся «ператварыць акраіну ў выключна сыравінныя раёны, эксплаатуемыя прамыслова развітымі цэнтральнымі раёнамі». (ВКП(б) у рэзалюцыях, частка 1-я, стар. 504).

Да Кастрычніцкай рэволюцыі распыленыя і раздробленыя саматужныя прадпрыемствы займалі ў валавой прадукцыі ўсёй прамысловасці Беларусі 70 проц. У 1913 годзе на аднаго жыхара Беларусі прыпадала ў 3,5 разы менш прамысловай прадукцыі і ў 15 разоў менш электрычнай энергіі, чым у цэнтральнай частцы Расіі.

Харчовая прамысловасць, якая больш чым на палавіну складалася са спіртаводачных, а ў астатнім з невялічкіх крухмальна-патачных заводаў, масла-боень, млыноў, давала 28 процантаў валавой прадукцыі ўсёй цэнзавай прамысловасці. Дрэваапрацоўваючая прамысловасць, пераважна лесапільная вытворчасць, займала ў прамысловасці дарэволюцыйнай Беларусі 21,5 проц. У старай Беларусі не было і ў паміне вытворчасці машын.

Трымаючы Беларусь у поўнай эканамічнай і палітычнай залежнасці, царскі ўрад усяляк тармазіў усебаковае вывучэнне і скарыстанне яе прыродных багацяў. Багацейшыя запасы торфу, фасфарытаў і іншых прыродных карысных выкапняў зусім не распрацоўваліся.

У рэзультаце імперыялістычнай вайны, нямецкай і польскай акупацыі, і без таго мізэрная прамысловасць Беларусі была канчаткова разбурана. Нямецкія інтэрвенты і белапольскія акупанты разбурылі і знішчылі 65 проц. прадпрыемстваў. Выпуск прадукцыі к канцу 1920 года не перавышаў 15—20 проц. супроць 1913 года.

Пасля разгрому інтэрвентаў і сканчэння грамадзянскай вайны, працоўныя БССР пры брацкай дапамозе вялікага рускага народа прыступілі да адбудаўлення прамысловасці, да стварэння новай социялістычнай індустрыі.

У рэзультаце велізарнай увагі, падтрымкі і дапамогі беларускаму народу з боку партыі і ўрада былі забяспечаны высокія тэмпы росту прамысловай прадукцыі, колькасці рабочых у БССР. У 1937 годзе валавая прадукцыя прамысловасці БССР у цэнасным выражэнні дасягнула 2,1 мільярда рублёў, што перавышае даваенны ўзровень у 23 разы.

Прамысловасць БССР, якая напярэдадні першай пяцігодкі давала ў тры разы менш прадукцыі чым сельская гаспадарка, ужо ў 1932 годзе перавысіла ўзросшую прадукцыю сельскай гаспадаркі. У 1937 годзе ўдзельная вага прамысловасці ў прадукцыі народнай гаспадаркі рэспублікі дасягала 72,7 проц. За годы двух сталінскіх пяцігодак у буйную прамысловасць БССР укладзена каля 860 мільёнаў рублёў.

У БССР за годы існавання совецкай улады створан рад новых галін прамысловасці (машынабудаўнічая, хімічная, цэментная, тлушчавая і інш.). К пачатку 1936 года асноўныя фонды новых і рэканструіруемых прадпрыемстваў займалі ў асноўных фондах усёй цэнзавай прамысловасці БССР 83 проц., а ў вядучых галінах прамысловасці іх удзельная вага дасягнула: у электрастанцыях 93,8 проц., у тарфяной прамысловасці 94,6 проц., у хімічнай 95,4 проц., у машынабудаўнічай 96,8 проц., у скурана-абутковай 98,8 проц. і т. д.

За годы сталінскіх пяцігодак у БССР пабудаваны: бабруйскі дрэваапрацоўчы камбінат (адзін з буйнейшых у Еўропе), магілеўская фабрыка штучнага валакна, віцебская швейная фабрыка «Сцяг індустрыялізацыі», віцебская трыкатажная фабрыка «КІМ», Белдрэс імя Сталіна, Гомсельмаш, барысаўская запалкавая фабрыка «Пролетарская перамога», крычаўскі цэментны завод, магілеўскі трубаліцейны завод, гомельскі механізаваны шклозавод імя Сталіна і інш. Занава створаны такія галіны, вырабляючыя прадметы шырокага спажывання, як швейныя, трыкатажныя і інш.

Выраб скуры ўзрос у 64.2 разы абутку ў 27.5 разы. Зусім нанава створана мясная і кандэцерская прамысловасць.

На базе багацейшых сыравінных рэсурсаў у рэспубліцы зусім занава створана тарфяная прамысловасць. Пабудаваны дзесяткі буйнейшых тарфяных заводаў. Ужо к канцу першай пяцігодкі асноўныя фонды тарфяной прамысловасці ўзраслі ў 12,7 разоў, супроць 1928 г. Укаранёны новыя, удасканаленыя спосабы здабычы торфу: фрэзерны, багерны, скрэперны, вялікі гідраторф. У 1938 годзе прадукцыя тарфяной прамысловасці дасягнула звыш 2 млн. 500 тысяч тон торфу супроць 14 тыс. тон у 1913 годзе.

У БССР створаны буйнейшыя, асначоныя перадавой тэхнікай, машынабудаўнічыя заводы. Такія заводы, як завод імя Кірава, імя Варашылава — у Менску, завод імя Кірава ў Віцебску і завод «Пролетарый» у Гомелі выпрацоўваюць розныя сельскагаспадарчыя машыны, запасныя часткі да трактараў, стругальныя, такарныя, свідравальныя машыны для дарожнага будаўніцтва, для тарфяной прамысловасці і т. д. Прадметы і тавары, выпускаемыя нашымі заводамі і фабрыкамі, можна знайсці ў любым аддаленым кутку Совецкага Саюза.

Карэнныя зрухі адбыліся і ў геаграфічным размяшчэнні прамысловасці БССР. Усе спробы трацкісцка-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх дыверсантаў заблытаць планіраванне і сарваць будаўніцтва прамысловасці ў Беларусі не ўдаліся. Такія гарады, як Менск, Гомель, Магілеў, Віцебск, Барысаў, Мозыр, Бабруйск, Орша, Полацк і іншыя, ператвораны ў буйнейшыя прамысловыя і рабочыя цэнтры. Валавая прадукцыя прамысловасці ўжо ў 1936 годзе перавысіла прадукцыю 1913 года па Менску ў 20 раз, па Віцебску — у 39,4 разы, па Гомелю — у 55.6 разы, па Магілеву — у 86.9 разы, па Бабруйску — у 26,6 разы.

Побач з быстрымі тэмпамі развіцця дзяржаўнай прамысловасці расла і мацнела прамысловасць прамысловакааперацыйная. Колькасць укладанняў у прамысловую кааперацыю па сістэме Белкапромсовета і Белкалеспромсаюза за дзве пяцігодкі ўзрасла з 10 мільёнаў у 1928 годзе да 56,4 мільёна рублёў на 1 студзеня 1938 года — больш чым у 5 разоў.

У рэзультаце праведзенай тэхнічнай рэканструкцыі і шырока разгорнутага социялістычнага спаборніцтва ў многа разоў паднялася прадукцыйнасць працы рабочых. У 1937 годзе за 7 гадзін совецкі рабочы даваў прадукцыі ў два разы больш, чым рабочы дарэволюцыйнай прамысловасці Беларусі за 11—12 гадзін работы. У 1937 годзе ўзровень прадукцыйнасці працы перавышаў дарэволюцыйны: па металаапрацоўчай прамысловасці ў 2,8 разы, па трыкатажнай у 13,9 разы, па хімічнай — у 4,2 разы, паліграфічнай — у 3,6 разы і т. д.

Лепшыя людзі нашай рэспублікі перавысілі сусветныя рэкорды. Стахановец Рушко, рамшчык бабруйскага дрэваапрацоўчага камбіната, працуючы на раме сістэмы «Баліндэр», даў у змену 560 куб. метраў лесаматэрыялу, тым самым перавысіўшы амаль у чатыры разы прадукцыйнасць працы перадавых прадпрыемстваў Швецыі на машыне такой-жа сістэмы. Стахановец Скабло на перацяжной машыне выпрацаваў 2.100 пар абутку за змену, перавысіўшы найбольшую норму выпрацоўкі абутковых прадпрыемстваў капіталіста Баці (Чэхаславакія). Стахановец машынабудаўнічага завода імя Сталіна (Бабруйск) 7 кастрычніка г. г., працуючы па выпуску лапатак для гідратурбін выканаў норму на 1.374 проц. Стахановец-комсамолец Макарэвіч з завода імя Мяснікова (Менск) выконвае норму на 250 проц. Тав. Антонаў з завода імя Варашылава—на 190 проц. Стахановцы завода ланцугоў Галя Ярашэвіч выконвае норму на 642 проц., Кудзін — на 470 проц., Галушонак—на 420 проц. Стахановец завода «Красный Октябрь» т. Васілеўскі выконвае норму на 250 проц. Стахановец Бабічэўскага механпункта т. Юрчанка выконвае норму на 250 проц.

Партыя Леніна—Сталіна вырасціла выдатныя кадры ўдарнікаў, стахановцаў, камандзіраў вытворчасці. Створана свая, совецкая інтэлігенцыя. З асяроддзя рабочых і калгаснікаў выраслі інжынеры, майстры социялістычнай працы, якія асвоілі і рушаць навейшую тэхніку наперад.

З года ў год ідзе няўхільнае аздараўленне і паляпшэнне ўмоў працы на прадпрыемствах БССР. Пры будаўніцтве новых і рэканструкцыі старых фабрык і заводаў укладваюцца вялікія сродкі на ахову працы і тэхніку безапаснасці. Так, напрыклад, замест трох невялікіх вентыляцыйных установак да рэволюцыі, зараз на нашых прадпрыемствах налічваецца звыш 150 буйнейшых вентыляцыйных установак, коштам звыш 900 млн. руб.

Велізарнае развіццё прадукцыйных сіл забяспечыла няўхільны рост матэрыяльнага ўзроўню рабочых. Назаўсёды знішчана беспрацоўе. Гадавы фонд зарплаты рабочых і служачых буйнай прамысловасці БССР вырас з 41,5 мільёнаў рублёў у 1928 годзе да 353,5 мільёнаў рублёў у 1937 годзе, ці ў 8,5 разы, а сярэдняя зарплата за гэты час вырасла ў 2,7 разы. Рабочая сям'я спажывае больш высокаякасных прадуктаў харчавання. Спажыванне пшанічнага хлеба ўзрасло ў тры разы, а пшанічнай мукі ў 8 разоў. Спажыванне мяса павялічылася на 159 проц., сала—на 157,7 проц., кароўяга масла—на 116,9 проц., яек — у 3 разы, цукру—на 139,8 проц., фруктаў і ягад—на 63 проц. і т. д.

Пад кіраўніцтвам партыі Леніна-Сталіна беларускі народ дабіўся грандыёзных перамог. Перамогі гэтыя былі-б яшчэ больш грандыёзнымі, калі не подлыя здраднікі, якія хацелі адабраць нашу радзіму на разгром і расчварванне фашысцкім драпежнікам. Подлая, тройчы прэзрэнная трацкісцка-бухарынская і нацыянал-фашысцкая банда па дырэктывах фашысцкіх разведак арганізавала сетку дыверсійных і шкодніцкіх гнёздаў. Шкоднічтвам і дыверсіяй прабавалі подлыя гады сарваць развіццё прамысловасці, сельскай гаспадаркі, аслабіць і падарваць абаронную магутнасць БССР, як фарпоста нашай социялістычнай радзімы на рубяжы з капіталістычным Захадам. Але здрадніцкіх планаў ім ажыццявіць не ўдалося і ніколі не ўдасца. Пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі і асабіста вялікага Сталіна, пры дапамозе слаўнай совецкай разведкі, беларускі народ выкрыў і знішчыў здрадніцкую банду, разграміў яе асіныя гнёзды і развеяў у прах яе каварныя фашысцкія планы.

Слаўнае дваццацігоддзе совецкай улады ў Беларусі беларускі народ сустракае цесна згуртаваным вакол сваёй любімай партыі большэвікоў, вакол свайго лепшага друга — вялікага правадыра народаў таварыша Сталіна. Расце і мацнее сталінская дружба народаў СССР.

Беларускі народ да канца аддае сваёй социялістычнай радзіме — вялікаму СССР. Ніколі ні адзін народ не любіў сваёй радзімы так, як любяць яе совецкія людзі. Пад вялікім сцягам партыі Леніна — Сталіна працоўныя БССР будуць і далей з яшчэ большым энтузіязмам мацаваць сваю дружбу з усімі брацкімі совецкімі народамі, яны будуць з яшчэ большымі намаганнямі мацаваць абаронную магутнасць рэспублікі і ў любы момант гатовы разам з любімай Чырвонай Арміяй, разам з усімі народамі краіны Совецкіх Саветаў устаць на абарону свяшчэнных рубяжоў краіны социялізма.

І. ХОЦЬКА.

ПРАЦЯГЛАСЦЬ ВОДПУСКА ПА ЦЯЖАРНАСЦІ МОЖНА СКАРАЦІЦЬ

ПРАПАНОВЫ ЖАНЧЫН, ЯКІЯ ЗНАХОДЗЯЦЦА У ВОДПУСКУ ПА ЦЯЖАРНАСЦІ

УСТАРЭЎШЫ ЗАКОН

У нашай кандзіцерскай фабрыцы «Чырвоны харчавік» ёсць нямала выпадаў, калі на работу паступаюць работы выключна для таго, каб папрацаць два-тры месяцы і атрымаць дэкрэтны водпуск па цяжарнасці. Больш з іх, атрымаўшы чатырохмесячную дапамогу, больш на работу не з'яўляецца.

Я таго, каб агаразіць прадпрыемства ад такіх з'явішчаў, па маёй думцы, трэба аплачваць дэкрэтны водпуск толькі тым работніцам, якія працавалі на прадпрыемстве не менш чым.

Адначасова з гэтым я лічу, што трэба скараціць дэкрэтны водпуск па цяжарнасці. Мне вядом рад выпадкаў, калі работніцы, якія ўходзяць у дэкрэтны водпуск, эамест адпачынку займаюцца цяжкай хатняй працай, значна цяжэйшай, чым на вытворчасці.

Больш чатырох год я працую завёртшчыцай. У сярэднім я выконваю норму на 150—180 процантаў. За апошнія годы маё матэрыяльнае становішча, як і ўсіх жанчын-мацярэй нашай краіны, значна палепшылася. Аднак законы аб соцыяльным страхаванні адстаюць ад змяніўшыхся ўмоў. Пара ўпарадкаваць у адпаведнасці з новымі ўмовамі працы і быту таксама і закон аб водпусках па цяжарнасці.

В. Н. МАРОЗАВА,
стаханаўка бабруйскай кандзіцерскай фабрыкі «Чырвоны харчавік».

КЛОПАТЫ АБ МАЦЕРАХ

Ужо год я працую на менскай скурана-галантарэйнай фабрыцы імя Куйбышэва. З фабрыкай звязан увесь мой жыццёвы шлях. Тут я навучылася добрай кваліфікацыі, стала стаханаўкай. Стараюся ўвесь час павышаць сваю прафесійнасць прапы.

У нашым прадпрыемстве ў большасці працуюць жанчыны, сярод іх многа мацярэй. Адміністрацыя фабрыкі ствараўляе аб нас вялікія клопаты, стварае ўсе ўмовы для пладатворнай работы. Раней мне прыходзілася праз тыдзень 5 дзён працаваць ноччу на другой змене. Гэта мяне стамляла. Начальнік цэха перавёў мяне на першую змену, даў больш лёгкую работу, зараз я ўшы адначасова мой сярэдні заработак.

Я знаходжуся зараз у дэкрэтным водпуску. Фабком мяне накіраваў на тыдні ў дом адпачынку для цяжарных жанчын. Тут для нас створаны ўмовы для добрага адпачынку. Начальніца размешчана ў сасновым лесе. Я маем усе магчымасці паправіцца і культурна адпачыць. Устаноўлены правільны рэжым спрыяе ўмацаванню арганізма мацеры. Мы знаходзімся ўвесь час пад наглядам вопытнага ўрача. Амаль штодзённа для нас чытаюць лекцыі, праводзяць гутаркі аб догляде за сабой і дзіцём.

Большасць з нас адпачываючых чыталі прапановы работніц аб скарачэнні дэкрэтнага водпуску і прышлі да высновы, што магчыма без шкоды для здароўя мацеры скараціць асабліва перадродавы перыяд дэкрэтнага водпуску. З свайго асабістага вопыту я адчуваю, што магла папрацаваць яшчэ два тыдні да ўходу ў водпуск.

З нашай фабрыкі штогод уходзяць у дэкрэтны водпуск дзесяткі работніц. Не заўсёды нам удаецца іх замяніць адпаведнымі кваліфікаванымі работніцамі. Калі некалькі скараціць тэрмін дэкрэтнага водпуску, мы зможам даць краіне многа дадатковай прадукцыі.

М. Х. КРЫГЕР,
стаханаўка менскай скурэна-галантарэйнай фабрыкі імя Куйбышэва.

У ЧАСЕ ВОДПУСКУ Я ПРАЦАВАЛА

Ужо ўсёго чатыры гады як я працую тэхнікам-дарожнікам. За гэты час у мяне не было ні прагулаў, ні спазненняў. Сваю справу я шчыра палюбіла.

Зараз я рыхтуюся стаць мацер'ю. За 6—7 месяцаў цяжарнасці мне часта прыходзілася па рабоце штодзённа хадзіць па 8—10 кілометраў. Адміністрацыя Белканторы саюздорпраекта, дзе я працую, аднеслася да мяне вельмі чутка. Не раз мне прапанавалі перайсці на больш лёгкую работу, аднак я сядзела добра адчувала і ад гэтага адмовілася. У дэкрэтны водпуск я пайшла са спазненнем на 12 дзён.

У нашай краіне жанчына-маці карыстаецца ўсеагульнай павагай. Наша савецкая дзяржава траціць каласальныя сродкі на ўтрыманне дзіцячых саадкаў, ясляў, колькасць якіх расце з год у год. Кансультацыі, спецыяльныя дамы адпачынку для цяжарных, кваліфікаваная медыцынская дапамога накіраваны на ахову здароўя маці і дзіцяці. Аб усім гэтым працоўныя жанчыны ў капіталістычных краінах могуць толькі марыць.

Па маёй думцы, існуючы закон аб водпусках для цяжарных жанчын патрабуе сур'ёзных паправак. З моманту выдання першых законаў аб соцыяльным страхаванні жыццё ў нашай краіне непазнавальна змянілася. За гэтыя годы асабліва ў перыяд сталінскіх пяцігодак, карэнным чынам змяніліся ўмовы працы і быту. Скарочан рабочы дзень. Мільярды рублёў затрачаны на аздараўленне працы.

Я горача падтрымліваю прапанову работніц і служачых аб скарачэнні дэкрэтнага водпуску.

Т. Н. БАЛАШОВА,
тэхнік-дарожнік.

МАЯ ПРАПАНОВА

Маці — як горда гучыць гэта слова ў краіне соцыялізма. На кожным прадпрыемстве, у кожнай установе вялікай павагай карыстаецца жанчына-маці. Выдатныя ўмовы створаны для ўмоў яе здароўя, для выхавання дзяцей.

І — малады совецкі спецыяліст. Нядаўна скончыла фінансава-эканамічны тэхнікум. Зараз працую старшым інспектарам Менскага абласнога фінансавага аддзела. Чэсна, адданай работы, добрасумленнымі адносінамі да выканання сваіх абавязкаў я дзякую партыю і ўрад за бацькоўскія клопаты аба мне.

Зараз я знаходжуся ў дэкрэтным водпуску. За добрую работу мясцком паслаў мяне ў дом адпачынку. Адчуваю сябе выдатна. Адкрыта кажучы, я магла-б яшчэ некаторы час папрацаваць.

Мая думка, што дародавы перыяд дэкрэтнага водпуску можна без шкоды для здароўя жанчыны некалькі скараціць.

М. Т. КУНІНА,
старшы інспектар Менскага абласнога фінансавага аддзела.

ПАТУРАЮЦЬ ЗЛОСНЫМ ПАРУШАЛЬНІКАМ ПРАЦОЎНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

ОРША. (Па тэлефону). Першыя марозныя дні, наступіўшыя ў Беларусі, выявілі непадрыхтаванасць паравознага дэпо Орша. Па віне дэпо часта зрываецца своечасовая адпраўка паяздоў, узрасла колькасць недадач паравозаў пад паязды. Працоўная дысцыпліна сярод паравозных брыгад значна аслабла.

Тут ужо заведзен такі звычай: хачу — выходжу на работу, хачу — не. 21 снежня не з'явіліся на работу памочнік машыніста Корнеў і качагар Баранаў. Пры выясненні аказалася, што яны былі п'янымі. Па гэтай-жа прычыне зрабіў прагул качагар Машкароў. Ён даўно славіцца, як злосны прагульшчык. За апошнюю пяцідзённку гэты самы Машкароў зрабіў тры прагула. Толькі 21 снежня начальнік дэпо тав. Сарокін рашыў зволіць яго з работы.

У гэты дзень не вышаў на работу машыніст Танчэўскі. Пакуль выклікалі другога машыніста было сарвана своечасова адпраўленне поезда на 3 гадзіны і 22 мінуты. Чатыры разы выклікалі на работу памочніка машыніста Арлова і чатыры разы ён адмаўляўся выходзіць. З-за такіх агідных адносін да работы поезд быў выбіт з графіка на 3 гадз. 05 мінут.

Гэтыя факты грубага парушэння працоўнай дысцыпліны адбыліся толькі за адзін дзень, але яны паўтараюцца штодзённа. Здавалася-б, што такіх злосных прагульшчыкаў і п'яніц трэба было даўно прагнаць з чыгуначнага транспарта. Аднак, кіраўнікі дэпо патураюць ім.

Транспарт уступіў у адказны зімні перыяд. Для таго, каб паспяхова, паболышэвіцку працаваць патрэбна цвёрдая жалезная дысцыпліна. Гэтага не хочуць зразумець кіраўнікі Аршанскага дэпо.

А. КЛЕБЧА.

ЗМЯНІЦЬ СІСТЭМУ ВЫДАЧЫ І АПЛАТЫ БЮЛЕТЭНЯЎ

ГОМЕЛЬ. Узнятае перадавымі рабочымі і служачымі на старонках газет пытанне аб неабходнасці ўмацавання працоўнай дысцыпліны на прадпрыемствах і ва ўстановах з'яўляецца зусім актуальным і своечасовым. Факты парушэння працоўнай дысцыпліны і расхлябанасці маюць месца і на нашай швейнай фабрыцы «Комінтэрн». Наша фабрыка працуе па канвеерным сістэме, і кожны прагул, спазненне на работу, цякучасць рабочай сілы вельмі балюча адбіваецца на вытворчасці.

Ужо 9 год як я бесперапынна з'яўляюся членам фабрычнага камітэта. У даным скліканні фабкома я кірую страхавой камісіяй. Я ведаю нямала выпадкаў, калі людзі незаконна атрымліваюць бюлетэні.

Работніца піджачнага цэха Еленская за перыяд 9-месячнай работы на фабрыцы 7 месяцаў знаходзіцца на бюлетэні. Урачы выдаюць ёй бюлетэнь па догляду за дзіцём, у той час, калі ў яе ёсць каму даглядаць за дзіцём. Або ўзяць такі факт. Рабочага Рэзнікова мы на сродкі сацстраха паслалі на курорт. Вярнуўшыся з курорта, Рэзнікоў пакінуў вытворчасць і пайшоў шукаць «больш выгоднае месца». Так бесцэрамонна растранжыриваюцца сродкі соцыяльнага страхавання.

Неабходна змяніць парадак выдачы бюлетэняў і аплату па часовай непрацаздольнасці. Трэба цравесці рэзкую грань паміж чэснымі рабочымі і сімулянтамі.

Я вітаю пастанову ўрада аб увядзенні на прадпрыемствах і ва ўстановах працоўных кніжак. Гэта будзе вялікім ударам па лодырах і парушальніках працоўнай дысцыпліны.

Э. Х. ШКОЛЬНІКАВА,
стаханаўка швейнай фабрыкі «Комінтэрн», старшыня страхавой камісіі.

* * *

ШКОЛА ЮНЫХ ДАРАВАННЯЎ

ВІЦЕБСКІ ГАРАДСКІ ДОМ МАСТАЦКАГА ВЫХАВАННЯ ДЗЯЦЕЙ

Хто ў Віцебску не ведае гэту школу юных дараванняў? Слава аб ёй распаўсюдзілася далёка за межы Віцебскай вобласці. За тры з лішнім года свайго існавання Дом, якім кіруе комсамолец Д. С. Бленом, зазваяваў заслужаны аўтарытэт у нашай совецкай грамадскасці. Не раз сваімі канцэртамі на вечарах мастацкай самадзейнасці у гарадах і раёнах рэспублікі выхаванцы Дома дастаўлялі вялікую прыемнасць не толькі сваім равеснікам—школьнікам і піонерам, але і дарослым гледачам. Часта спяванне, дэкламацыя, музыка, выконваемыя таленавітымі рэбятамі, трансліруюцца па ўсёй БССР.

5 снежня, напрыклад, у адзнаку гістарычнага Дня Сталінскай Канстытуцыі Беларускім радыёкамітэтам была арганізавана ўсебеларуская перадача дзіцячай мастацкай самадзейнасці, у якой прыняў удзел таксама Віцебскі Дом мастацкага выхавання дзяцей. Харавая група ў суправаджэнні аркестра народных інструментаў выдатна выканала «Піонерскую сюіту» — дзіцячыя песні 11 рэспублік вялікага Совецкага Саюза.

У 45-ю гадавіну з дня смерці вялікага рускага кампазітара П. І. Чайкоўскага пры Доме адбыўся вялікі канцэрт твораў Чайкоўскага ў выкананні выхаванцаў класа раяля і народных інструментаў. Усеагульнае захапленне выклікала ігра на раялі школьніц 10-гадовай Мані Рубінавай і 12-гадовай Сары Батвінік, якія выканалі дзіцячыя п'есы Чайкоўскага «Новая кукла» і «Песня жаваранка».

Тут, у Доме мастацкага выхавання, 700 дзяцей школьнага ўзросту—ад 8 да 17 год—атрымліваюць усебакова мастацкае развіццё сваіх прыродных дараванняў. Пры Доме ёсць балетная, харавая і драматычная студыі; масава-зацейная, акрабатычная, рытмічная, літаратурная і ізогрупа; гурток мастацкага вышывання і фотагурток; класы раяля і народных інструментаў, а таксама аркестр народных інструментаў. Кожным з гэтых відаў мастацтва кіруе вопытны педагог.

Вось перад намі работы выхаванцаў групы выяўленчага мастацтва: вялікі партрэт таварыша Сталіна, любоўна нарысаваны вучнем VII класа 26-й школы Фейгінзонам. Тут-жа напісаная маслам карціна «Тачанка» — работа сямікласніка Палеева, і рад іншых карцін, таленавіта зробленых юнымі мастакамі.

Гурток мастацкай вышыўкі арганізаўся параўнаўча нядаўна, але ўжо мае даволі вялікія поспехі. У Віцебскім гістарычным музеі, на выстаўцы, прысвечанай 20-годдзю ВЛКСМ, усеагульную ўвагу прыцягвала мастацкае пано «Пагранічнік»—калектыўная работа выхаванак гуртка.

Увесь дзень, ад рання да вечара, тут, у Доме, жыццё б'е ключом. Дом прыстасаван да абслугоўвання раніпніх і вячэрніх школ. У летні час уся работа Дома пераносіцца ў гарадскі піонерскі сад імя Фрунзе.

Вялікае месца ў масавай рабоце Дома займае лялькавая група, дзе дзеці вучацца вырабу лялек і лялькаваджэнню; многія з выхаванцаў гэтай групы ў сябе ў школах арганізавалі лялькавыя тэатры.

У сучасны момант літаратурная група, рыхтуючыся да юбілею вялікага украінскага паэта Т. Г. Шэўчэнка, развучвае яго творы, з якімі выхаванцы групы выступяць на юбілейным вечары.

Асабліва дзейна рыхтуюцца выхаванцы Дома да сустрэчы знамянальнай даты 20-годдзя БССР. Усе групы, гурткі і студыі, пад мастацкім кіраўніцтвам артыста ВБДТ т. Малчанава, рыхтуюць да гэтага гістарычнага дня літаратурна-музыкальны мантаж «20 год БССР».

Віцебскі Дом мастацкага выхавання — яркі паказ сталінскіх клопатаў аб совецкіх дзецях, аб іх палітычным, культурным і фізічным развіцці. Гэта — адно з выдатных заваяванняў соцыялістычнай культуры, народжанай Вялікім Кастрычнікам.

Віцебск.

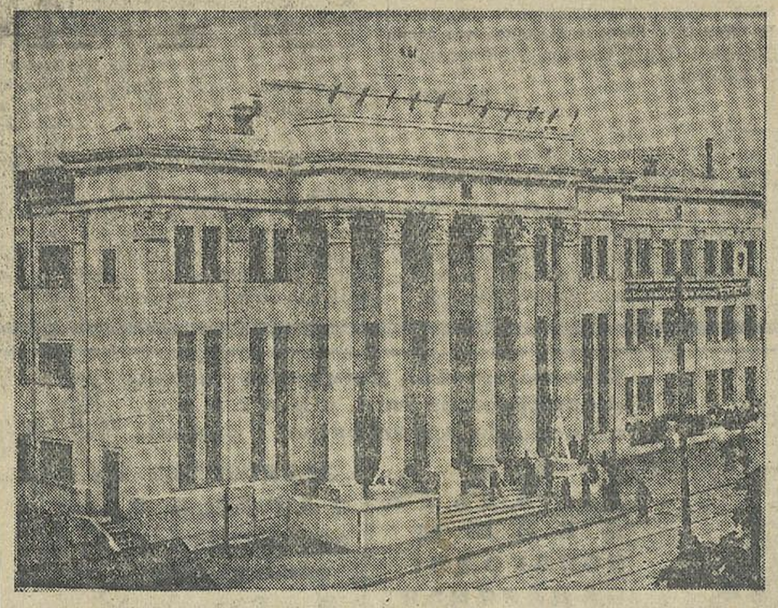

Палац піонераў і акцябрат у Менску. Фото Я. Салавейчыка.

НАСУСТРАЧ УСЕСАЮЗНАЙ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ ВЫСТАЎЦЫ

Дзейна рыхтуецца да Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1939 года наша МТС. У 1937 годзе план работ быў выканан на 100 проц. Сёлета таксама наша МТС дабілася не дрэнных поспехаў.

План работ гэтага года выканан на 110 проц. Заданне па ворыву выканана на 105 проц., па падняццю зяблівы—на 110 проц., па камбайнавай уборцы—на 167 проц., ільнацерабленню — 120 проц. Сярэдняя выпрацоўка на кожны маючыйся ў МТС трактар складае 496 гектараў, або 112 процантаў.

За 10 месяцаў зэканомлена на 2.803 рублі гаручага.

У МТС выраслі выдатныя стаханаўцы. Брыгада Ал. Быкава выпрацавала на кожны трактар ХТЗ па 1.115 гектараў, пры заданні ў 443 гектары. Брыгада зэканоміла 3.366 кг. гаручага. Не гледзячы на тое, што план работ перавыканан больш чым у два разы, усе машыны гэтай брыгады знаходзяцца ў добрым стане.

Па 1.003 гектары на кожны трактар дала і брыгада Івана Бохана. Тут зэканомлена 4.336 кілограмаў гаручага. Машыны брыгады Бохана капітальнага рамонту не патрабуюць. Усе яны спраўныя, дастаткова зрабіць толькі бягучы рамонт.

Нашы трактарысты К. Новікаў з напарнікам А. Арлінкевічам абавязаліся выпрацаваць 1.200 гектараў. Да Дня Сталінскай Канстытуцыі яны далі на сваім трактары № 34 1.400 гектараў, перавыканаўшы заданне больш чым на 300 проц., зэканомілі 1588 кг. гаручага. Трактарыстаў, якія далі высокую прадукцыйнасць, ёсць многа.

Ільнацерабільшчык Васіль Маляронак адзначыў свой уход у Чырвоную Армію выкананнем плана цераблення на 250 проц., выцерабіўшы 124 гектары ільну.

МТС абслужыла дзесяткі калгасаў. У такіх калгасах, як «Новая культура», імя Дзержынскага, заключаныя дагаворы на трактарныя работы значна перавыкананы.

Выдатных поспехаў мы дабіліся ў рэзультаце добрага рамонту, рэгулярнага правядзення тэхнічнага агляду машын, скарыстоўваючы трактары на поўную магутнасць. А галоўнае таму, што нашы трактарысты, камбайнеры, ільнацерабільшчыкі зразумелі ўсю важнасць сваёй работы, уключыліся ў соцыялістычнае спаборніцтва, прымянілі стаханаўскія метады работы.

Зараз шырока разгорнут асенне-зімовы рамонт. Майстэрні да зімы падрыхтаваны добра. Можна ўпэўнена сказаць, што рамонт трактараў і сельскагаспадарчых машын закончым датэрмінова.

Наша МТС заваюе права ўдзелу ва Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Васілій Паўлавіч ВАРАНКОЎ,
дырэктар Борнавіцкай МТС (Дрысенскі раён).

ДРЭННА АРГАНІЗАВАН РАМОНТ ТРАКТАРАЎ

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). У Гомельскай вобласці дрэнна праходзіць рамонт трактараў. Зараз, калі палавіна трактарнага парка павінна ўжо быць адрамантаванай, многія МТС толькі пачынаюць гэту работу. 29 МТС вобласці да рамонту прыступілі 15 снежня.

У Гомельскай, Буда-Кашалеўскай, Нова-Беліцкай, Веткаўскай і інш. МТС паўтараецца леташняя практыка. Лепшыя тэрміны для рамонту ўпускаюцца, а ў перадвясновыя дні будзе спешка і штурмаўшчына.

Толькі нядаўна дырэктар Буда-Кашалеўскай МТС тав. Пілевіч «выявіў» недахват патрэбных інструментаў, без якіх нельга распачаць рамонт. На пошукі інструментаў было затрачана некалькі дзён. І толькі чацвертага снежня ў МТС прыступілі да разбору матораў і рамонту трактараў. Пілевіч бесцэрамонна не па прызначэнню скарыстоўвае сродкі, адпушчаныя для рамонту трактараў.

Кіраўнікі некаторых МТС нездавальняючы ход рамонту тлумачаць недахватам запасных частак. Але галоўнае не ў гэтым. У Жлобінскай МТС, напрыклад, можна забяспечыць 75 проц. трактараў усімі неабходнымі часткамі. Аднак, рамонт зрываецца. У майстэрнях дрэнна арганізавана работа.

Асобныя МТС маюць лішак запасных частак, якіх нехапае ў іншых МТС. Напрыклад, Буда-Кашалеўская МТС мае многа дэталяў утулак верхняй галоўкі, але не мае поршняў. Суседняя-ж МТС (Жлобінская) мае лішнія поршні і адчувае патрэбу ў пальцах. У Гомельскай МТС нехапае некаторых запасных частак, у той час, як яны ёсць з лішкам у Лоеўскай МТС. Аблза ўзяў на сябе справу арганізацыі абмену запаснымі часткамі паміж МТС. Але гэтае каштоўнае мерапрыемства не ажыццяўляецца.

Ва многіх МТС не клапоцяцца аб бытавых умовах рабочых. Дырэктары і іх намеснікі Уваравіцкай, Кісялеўскай і Комунараўскай МТС заяўляюць, што зрабілі ўмывальнікі і лічаць на гэтым справу з палепшаннем добрабыту рабочых скончанай. Умывальнікі—справа добрая, патрэбная, але тым часам у гэтых МТС для рабочых няма сталовых і інтэрнатаў. У гэтым—адна з важнейшых прычын цякучасці рабочай сілы.

Асобна трэба спыніцца на рабоце Гомельскай МТМ. Яна таксама сарвала рамонт матораў. Кіруе гэтай МТМ Герасіменка, які адначасова выконвае абавязкі ўпаўнаважанага Наркамата загатовак па Гомельскаму раёну. Са сваімі абавязкамі ён не спраўляецца.

Н. ГІРШЫН.

Перад паездкай Чэмберлена ў Рым

На нядаўна ўвайшоўшаму ў сілу англа-італьянскаму пагадненню фашысцкая Італія ўзяла на сябе абавязальства не парушаць існуючага стану вішча ў Міжземным моры. А між ам апошнія наглыя дамаганні італьянскіх фашыстаў на французскі Туніс, Сомалі, Джыбуці і інш. прадстаўляюць пасрэдную пагрозу жыццёвым інтарэсам Францыі, а таксама Англіі ў міжземнамарскім басейне, іх важнейшым марскім шляхам.

З другога боку, германа-французская дэкларацыя—гэты лоўкі трук берлінскай дыпламатыі—павінна гарантаваць недатыкальнасць французскіх граніц, але не паспелі яшчэ высахнуць чарнілы на подпісу германскага міністра замежных спраў Рыбентропа, як другі фашысцкі партнёр па «асі»—Італія, з загаслаўлення Берліна, пачынае дзікую істэрыку вакол «законных правоў» Рыма на французскія ўладанні ў Еўропе і ў Афрыцы.

Так суровая рэчаіснасць выкрывае ілюзіі і наскрозь хлуслівую дэмагогію мюнхенскіх «міратворцаў». Фашысцкія агрэсары ахвотна падпісваюць клачкі паперы, урачыста імянуемыя дэкларацыямі і дагаворамі, каб ім лягчэй ажыццяўляць затым свае захватніцкія планы.

* * *

Адным з бліжэйшых аб'ектаў гэтых агрэсіўных замыслаў Берліна і Рыма намячаецца Іспанія. Абстаноўка на іспанскіх франтах, як і ў тылу Франко, становіцца ўсё менш спрыяючай для фашысцкіх захватчыкаў. Апошнія ваенныя аперацыі, звязаныя са зваротам страчаных пазіцый на рацэ Эбро, абышліся фашыстам у 80.000—100.000 салдат. Гэтым тлумачыцца выключны націск Італіі, якая дабіваецца ў Францыі прызнання за Франко правоў ваюючай стараны. Фашысцкія мяцежнікі і інтэрвенты спадзяюцца з дапамогай блакады ўзяць ізморам рэспубліканскую Іспанію.

Некаторыя французскія і англійскія газеты стараюцца вытлумачыць патрабаванні фашысцкай Італіі на французскія тэрыторыі (Туніс, Сомалі, Савойю, Ніццу, Корсіку і інш.), толькі як сродак шантажа. Фашысты, тлумачаць гэтыя газеты, праследуюць толькі адну мэту: дабіцца новых уступак Францыі ў іспанскім пытанні. Такія талкавацелі італьянскіх прэтэнзій не могуць усё-ж не ўяўляць сабе, які ўдар будзе нанесен Францыі і яе бязапасасці ў выпадку, калі Пірэнейскі поўвостраў акажацца ў руках Германіі і Італіі. Непасрэдным вынікам захвату інтэрвентамі Іспаніі былі-б далейшыя патрабаванні Рыма на французскія ўладанні ў Еўропе і Афрыцы.

* * *

Аб пагрозе з боку Італіі, у прыватнасці Тунісу, гавораць не толькі хвастлівыя прамовы фашысцкіх заправіл і лоўка інсцэніраваныя антыфранцузскія дэманстрацыі, але і факт узмоцненых ваенных прыгатаванняў Італіі ў Лівіі. Зараз, як паведамляе французская газета «Эвр», італьянскія фашысты сканцэнтравалі ў Лівіі для наступлення на Туніс войскі ў колькасці амаль 100.000 чалавек. На востраве Пантэлерыя сканцэнтравана некалькі сот італьянскіх самалётаў. Ваенныя судны і італьянскія падводныя лодкі атрымалі загад не пакідаць сваіх баз у Таранто, Поло і Спецыі.

Агрэсіўныя намеры Італіі адкрыта падтрымліваюцца фашысцкай Германіяй. Гітлер гатоў кампенсіраваць незадаволеныя мюнхенскія прэтэнзіі Мусаліні за кошт Францыі. За прадастаўленне Германіі манапольнага права распараджацца ў Паўднёва-Усходняй частцы Еўропы Гітлер гатоў уплаціць свайму фашысцкаму саюзніку.. французскімі землямі.

Заахвочваючы націск Італіі на Францыю, германскі фашызм праследуе таксама мэту—адцягнуць увагу Францыі і ўсяго свету ад далейшай агрэсіі, якую ён сам намерваецца прадпрыняць на ўсходзе Еўропы. І недарэмна ў той час, калі Рыбентроп на парыжскім банкеце, з поваду падпісання франка-германскай дэкларацыі, сказаў пышныя прамовы аб «дружбе і міры», орган германскага міністэрства замежных спраў «Дэйчэ альгемейне цэйтунг» адкрыта выражаў сваё поўнае адабрэнне антыфранцузскім выступленням італьянскіх фашыстаў і іх патрабаванням на французскія гэрыторыі.

Як піша добра асвядомленая англійская газета «Іоркшыр пост», прамова ідзе аб канкрэтным супрацоўніцтве італьянскага і германскага генеральных штабаў. Па вестках газеты, «план, распрацаваны гэтымі штабамі, дае магчымасць перасунуць некалькі армейскіх карпусоў з паўднёва-усходняй Германіі да берагоў Міжземнага мора ў поўнай тайне». Вось калі Францыя павінна будзе на практыцы адчуць вынікі мюнхенскай капітуляцыі!

* * *

У абстаноўцы, адкрываючай далейшы этап фашысцкай агрэсіі, асабліва інтарэс набывае прадстаячая ў бліжэйшы час паездка англійскага прэм'ер-міністра Чэмберлена ў Рым.

Якая-ж мэта паездкі Чэмберлена на паклон да італьянскага фашысцкага агрэсара? Парадак дня рымскіх перагавораў яшчэ невядом. Але няцяжка здагадацца, што гутарка будзе ісці ў першую чаргу аб лёсе Іспаніі і аб падрыхтоўцы новай, калі можна так выразіцца, «псіхічнай атакі» на Францыю. Англійская дыпламатыя, ідучая зараз быстрымі крокамі па шляху згавора з фашысцкімі агрэсарамі, ставіць на карту ўсе «рэзервы». Аўстрыя, Чэхаславакія—ужо пройдзены этап. Зараз гутарка можа ісці аб далейшым адступленні ў Паўднёва-Усходняй Еўропе, якую Лондан гатоў аддаць, як відаць, у поўнае распараджэнне фашысцкай Германіі. Зараз гутарка ідзе аб Іспаніі, якую англійскі імперыялізм таксама гатоў прынесці ў афяру фашысцкім агрэсарам, абы наладзіць «супрацоўніцтва» з Рымам. Зараз гутарка ідзе, нарэшце, аб самым партнёры Англіі—аб Францыі.

Германскі фашызм, перавыканаўшы з ліхвой мюнхенскі план, рыхтуецца зараз да новай агрэсіі. Французская газета «Ордр» указвае, што к вясне 1939 года рыхтуецца развязванне буйных узгодненых германа-італьянскіх аперацый. Фашысцкая дыктатура як у Германіі, так і ў Італіі, адчуваючы ўсё большыя труднасці ўнутры краіны, усё больш выразна адчуваючы растучае незадавальненне народных мас прыбягае да новых знешнепалітычных авантур. Фашысцкія агрэсары шырока выкарыстоўваюць палітыку капітуляцый, якую праводзяць урады так званых «дэмакратычных» краін.

Якую пазіцыю зойме англійскі прэм'ер у Рыме? На гэта пытанне красамоўны адказ дае заява англійскага прэм'ера, зробленая ім 12 снежня ў палапе абшчын.

На пытанне: «Ці існуе паміж Англіяй і Францыяй дагавор або пагадненне, якое прадугледжвае аказанне Англіяй дапамогі Францыі ў выпадку, калі Італія пачне ваенныя дзеянні супроць самой Францыі або яе ўладанняў?»—Чэмберлен адказаў, што «ні ў адным англа-французскім дагаворы або пакце няма такіх спецыяльных абавязацельстваў».

Вядома, што Англія не мае фармальных абавязацельстваў у адносінах да Францыі, калі апошняя падвергнецца італьянскаму нападу. Але той факт, што англійскі міністр палічыў патрэбным асабліва падкрэсліць гэту акалічнасць у момант, калі яго суседка па той бок Ла-Манша знаходзіцца пад непасрэднай пагрозай з боку фашысцкага агрэсара, не можа быць распэнен інакш, як адкрытае заахвочванне захопніцкіх імкненняў Італіі. І недарма заява Чэмберлена зрабіла ў Парыжы вельмі цяжкае ўражанне. Наадварот, у Рыме яна была сустрэта з вялікім задавальненнем, бо справядліва была вытлумачана, як пэўны аванс з боку англійскага прэм'ера ў яго прадстаячай паездцы ў Італію.

Заява Чэмберлена ў палапе абшчын, прадвяшчаючая новую капітуляцыю перад фашысцкім агрэсарам, чрэвата сур'ёзнымі вынікамі не толькі для Францыі, але і самой Англіі. Характэрна, што ўпамянаўшаяся намі вышэй, апазіцыйная да цяперашняга знешнепалітычнага курса англійскага ўрада, кансерватыўная газета «Іоркшыр пост» палічыла неабходным перасцерагчы Чэмберлена.

«З боку здаецца,—піша газета,—што пытанне аб Тунісе датычыць толькі Францыі і Італіі. У сапраўднасці італьянскія дамаганні на Туніс, пры больш глыбокім разглядзе гэтага пытання, закранаюць інтарэсы Брытанскай імперыі ў куды большай ступені, чым любая падзея ў Цэнтральнай Еўропе».

Сапраўды, гэта—непасрэдная пагроза брытанскім марскім шляхам да велізарных каланіяльных уладанняў Англіі ў Афрыцы і Азіі.

Такава логіка палітыкі капітуляцый. Зноў рыхтуючыйся націск фашысцкіх падпальшчыкаў вайны—прамы рэзультат уступак цяперашніх урадаў Англіі і Францыі.

А. ЗОЛАТАВА.

ПАТРЫЁТКІ

Сурова і трывожна завылі сірэны. Непакойны напеў будзіў цішыню ўскраіны, плыў і пераліваўся ў прасторах палёў і імклівым ветрам урываўся ў цэхі фабрыкі. Сцихла ўсё навокал. Апустеў двор.

—Газы! — скамандавала камандзір падраздзялення Насця Раманенка. — Работу прадаўжаць.

Мігам усе надзелі процівагазы. У цэху па-ранейшаму прадаўжалася работа, даносіўся знаёмы рытм швейных машын. Дзесьці за сценамі цэхаў чырвоная авіяцыя адбівала налёт «непрыяцеля». У гэту гадзіну тут, у цэху, усе лічылі сваім гонарам працаваць яшчэ лепш. Калі мінавала небяспека, т. Раманенка з задавальненнем адзначыла дысцыплінаванасць работніц-байцоў, іх вытрыманасць, уменне карыстацца процівагазам.

Для гэтай дзяўчыны вялікай радасцю з'яўляюцца поспехі работніц у абароннай рабоце. Усё яе асабістае жыццё і работа на фабрыцы звязаны адным благародным патрыятычным імкненнем — мацаваць абароназдольнасць нашай краіны, усё больш і больш авалодваць ваеннымі ведамі. Часта ў вольны ад работы час яе можна сустрэць у фабрычным цыры, або за вывучэннем правіл процівхімічнай абароны. Яна навучылася аказваць медыцынскую дапамогу раненаму байцу, авалодала палявой сувяззю і цяпер займаецца ў матацыклетным гуртку.

На фабрыцы ўсе ведаюць гэту маладую, поўную сіл і энергіі дзяўчыну. Некалькі год таму назад яна прыехала з калгаса імя Сталіна, Чэрыкаўскага раёна, і паступіла працаваць на менскую швейную фабрыку імя Крупскай. Узорнай стаханаўскай работай, актыўным удзелам у грамадскім жыцці яна заваявала павагу і сімпатыю калектыва. Здарылася неяк, што дзяўчаты, якія жывуць разам з ёю ў інтэрнаце, абылякава адносіліся да вывучэння ваеннай справы. Насця па-сяброўску гутарыла з імі і асабістым прыкладам уцягнула яшчэ 15 дзяўчат у абаронныя гурткі.

Яна — стаханаўка на вытворчасці і стаханаўка ў абароннай рабоце. Ад радавога байца яна вырасла да малодшага камандзіра, да камандзіра падраздзялення. Сваімі поспехамі ў авалоданні ваеннымі ведамі яна дзеліцца ў цёплых пісьмах з братам-лейтэнантам Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі.

Такіх энтузіястаў абароннай работы на фабрыцы імя Крупскай нямала. 325 работніц з'яўляюцца значкістамі ППХА, 45 — варашылаўскімі стралкамі, 35 маюць значкі ГСА. Палкія патрыёткі соцыялістычнай радзімы ад дырэктара фабрыкі да радавой работніцы з вялікім упорствам авалодваюць рознымі відамі ваенных ведаў. Былая выхаванка дзіцячага дома—работніца трэцяга цэха Марыя Лагутка ўзорна працуе на вытворчасці, з'яўляецца варашылаўскім стралком, мае значкі ППХА, ГПА, вывучае матацыкл. Намеснік дырэктара фабрыкі Анна Асташонак без адрыву ад вытворчасці кончыла лётную школу. Кіраваць матацыклам вучыцца інжынер Зіна Арончук і работніца Ніна Валчок. Работніцы Таня Дрэйцэр і Надзя Сакун вывучылі палявую сувязь і сталі малодшымі камандзірамі. Работніцы фабрыкі летам два тыдні абучаліся ў асоавіяхімаўскіх лагерах, прымалі ўдзел у ваенізаваных паходах і фабрычных вучэннях.

— Калі вораг нападзе на свяшчэнныя граніцы СССР, — гаворыць, выказваючы думку ўсіх, Марыя Лагутка, — мы, совецкія дзяўчаты, сёстры, маперы, жонкі, будзем са зброяй у руках абараняць наша шчаслівае і радаснае жыццё, разам з нашымі братамі, сынамі і мужамі.

Справы слаўных патрыётак пацвярджаюць шчырасць гэтых слоў, гатоўнасць шчаслівых совецкіх жанчын у любы момант стаць на абарону краіны социялізма. Часта, выходзячы пасля работы з фабрыкі, маладыя работніцы зацягваюць папулярную совецкую песню —

Если завтра война,
Если завтра в поход...

Калі заўтра вайна, побач з байцамі Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі, разам з усім совецкім народам зойме баявыя пасты і будзе жорстка біць ворагаў жанчына совецкай краіны.

Н. ГРОЗАЎ.

ПІЛЬНАСЦЬ ЧЫРВОНААРМЕЙЦА ЛАПІНА

На пасту стаяў чырвонаармеец Лапін. Цішыня. Але Лапін ведае, што цішыні верыць нельга. Ён добра памятае папярэджанне свайго камандзіра аб тым, што вораг хітры і наглы.

Каля 22-х гадзін Лапін лёг і замаскаваўся, зорка наглядаючы за акружаючай мясцовасцю. Раптам зоркае вока вартавога ўлавіла чорную падазроную точку. Неўзабаве ён убачыў набліжаючагася да будыніны незнаёмага чалавека, які ў 50 метрах ад дротавай загароды залёг.

У момант Лапін умоўным сігналам паведаміў аб гэтым у падраздзяленне, адкуль на дапамогу выбеглі малодшы камандзір Коркін і чырвонаармейцы Арцёменка і Цароў. Заўважыўшы набліжаючыхся чырвонаармейцаў, невядомы кінуўся ўцякаць. Пасля неаднаразовых воклікаў «стой» і папераджальных выстралаў чырвонаармейцы Арцёменка і Цароў адначасовымі выстраламі па ўцякаючаму забілі яго.

Як выяснілася, гэта быў мацёры шпіён, нажіраваны ў СССР контрразведкай адной з замежных дзяржаў.

За праяўленую пільнасць Ваенны совет Беларускай Асобай Ваеннай Акругі абвясціў чырвонаармейцу т. Лапіну падзяку і прадставіў да грашовай узнагароды. Малодшы камандзір т. Коркін, чырвонаармейцы тт. Арцёменка і Цароў таксама ўзнагароджаны грашыма.

І. ЗАІЧКІН.

СТУДЭНТЫ АВАЛОДВАЮЦЬ ВАЕННАЙ СПРАВАЙ

Студэнты менскага Педагагічнага інстытута з вялікай актыўнасцю вывучаюць ваенную справу. Пры інстытуце працуюць гурткі па падрыхтоўцы інструктараў і значкістаў ППХА. Ужо адбыўся выпуск 35 інструктараў. Шмат студэнтаў займаюцца ў радыёгуртку, вывучаюць кулямёт, аўтамотасправу, з'яўляюцца варашылаўскімі коннікамі, вучацца ў лётнай школе аэраклуба.

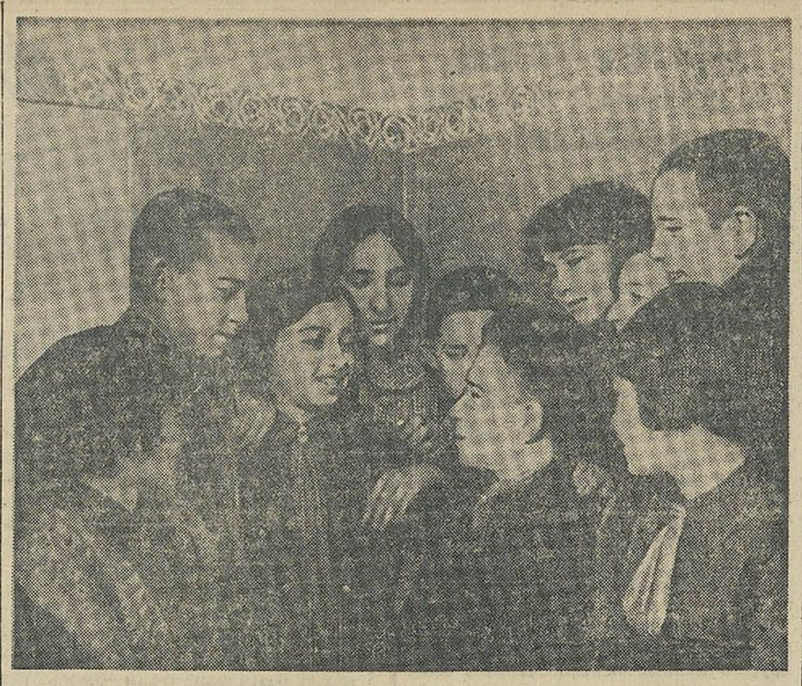

Вучань 5 класа дзержынскай сярэдняй школы Ваня Гулеўскі затрымаў парушальніка граніцы. Указам Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР ён узнагароджан граматай і каштоўным падарункам. НА ЗДЫМКУ: Ваня Гулеўскі (у першым радзе другі справа) расказвае школьнікам як ён затрымаў парушальніка. Фото Л. Мазелева (Фотахроніка БЕЛТА).

Рэспубліка рыхтуецца да ўсенароднага свята

Клубы Менска дзейна рыхтуюцца адзначыць XX-годдзе ўтварэння БССР. Для рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых прадпрыемстваў і ўстаноў праводзяцца лекцыі, даклады і гутаркі аб слаўным XX-годдзі, росквіце народнай гаспадаркі і культуры Совецкай Беларусі. Клубы ўпрыгожваюцца партрэтамі стваральнікаў беларускай дзяржаўнасці — вялікіх правадыроў працоўных Леніна і Сталіна, кіраўнікоў партыі і ўрада, а таксама мастацкімі пано, плакатамі і дыяграмамі, якія паказваюць дасягненні рэспублікі за 20 год.

У дні юбілея клубы наладзяць урачыстыя вечары. Гурткі мастацкай самадзейнасці клуба імя Сталіна выканаюць беларускія народныя песні і танцы. 31 снежня ў клубе адбудзецца касцюміраваны бал-маскарад для калектыва работнікаў кандзіперскай фабрыкі «Комунарка». У клубе арганізоўваецца фотавыстаўка «Дасягненні БССР за 20 год».

Бал-маскарад з удзелам артыстаў тэатра оперы і балета наладжваецца ў клубе металістаў. Джаз-аркестр рыхтуе спецыяльную праграму песень з кінофільмаў «Чалавек з ружжом», «Волга-Волга» і інш.

У файэ клуба металістаў арганізоўваецца выстаўка «Завод імя Варашылава за 20 год».

Весела і радасна будзе адзначана XX-годдзе ўтварэння БССР ў клубах работнікаў сувязі, медсанпрацы і інш.

***

ДРЫСА. У калгасах і на прадпрыемствах праводзяцца гутаркі і даклады аб слаўным XX-годдзі БССР, аб яе арганізатарах Леніне і Сталіне.

З асаблівым уздымам рыхтуюцца да свята на пагранічнай станцыі Бігосава. 27 агітатараў правялі па некалькі гутарак з рабочымі, інтэлігенцыяй і хатнімі гаспадынямі аб утварэнні БССР і яе дасягненнях. Па змёнах праводзяцца чыткі матэрыялаў з газет, прысвечаных юбілею. Напярэдадні свята на станцыі адбудзецца вялікі ўрачысты вечар. Рыхтуецца касцюміраваны бал. Цікавую праграму рыхтуюць струнны гурток, хор хатніх гаспадынь, драматычны гурток, аркестр і хор школьнікаў.

У калгасе імя Калініна гутаркі па брыгадах аб надыходзячым свяце праводзіць дэпутат Вярхоўнага Совета БССР — настаўніца тав. Драздова. На калгасным вечары сіламі настаўнікаў будзе паказан урывак з п'есы «Чалавек з ружжом». Будуць наладжаны масавыя гульні.

Калгаснікі пагранічнага калгаса імя Будзённага сустракаюць народнае свята поўным завяршэннем сельскагаспадарчых работ, выкананнем усіх абавязкаў перад дзяржавай. У калгасе засыпана і ачышчана насенне, адрамантаван сельскагаспадарчы інвентар. У госці да калгаснікаў прыедуць пагранічнікі, якія пакажуць сваю мастацкую самадзейнасць.

У калгасе «Праўда» да ўрачыстага вечара рыхтуюць свае выступленні драматычны і харавы гурткі. На вечары будуць прэміраваны лепшыя стахановцы калгаса.

Рабочыя Дрысенскага і Боркавіцкага ільназаводаў сустракаюць свята перавыкананнем гадавога плана.

4.329 тыс. рублёў на дзіцячыя яслі

Сець дзіцячых ясляў па Менску ў 1938 годзе павялічылася на 603 месцы. Павелічэнне дасягнута за лік лепшага скарыстання існаваўшай ясельнай сеці і адкрыцця новых ясляў. Новыя яслі адкрыты па Шырокай вуліцы — на 100 месц, Чырвонаармейскай — 120 і т. д. Для дзяцей ясельнага ўзросту адкрыт санаторый на 70 месц.

На ўтрыманне ясляў у гэтым годзе расходуецца 4.329 тыс. руб.

УПАРАДКАВАЦЬ КАЛГАСНЫЯ РЫНКІ

З кожным годам расце калгасны гандаль БССР. Арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне калгасаў, заможнасць калгаснікаў даюць магчымасць вывозіць на рынкі гарадоў і райцэнтраў на мільёны рублёў сельскагаспадарчых прадуктаў.

Ясна, што багатая колькасць прадуктаў, прывазімых на рынкі, мае велізарнае значэнне ў забеспячэнні працоўных мас горада, а таксама ва ўзмацненні тавараабароту. Не дарма ЦК ВКП(б), а таксама ЦВК і СНК СССР у спецыяльных пастановах патрабуюць ад усіх партыйных і совецкіх арганізацый усямерна развіваць калгасны гандаль.

Не разумеюць толькі значэння калгаснага гандлю некаторыя работнікі ў БССР, ад якіх у многім залежыць яго развіццё. Справа ў тым, што калгасныя рынкі БССР знаходзяцца ў вельмі нездавальняючым становішчы. Яны зусім не ўпарадкаваны.

Возьмем к прыкладу рынкі г. Менска. Каля палавіны іх тэрыторыі незабрукавана. На рынках імя 25 Кастрычніка, Камароўскім няма вады, калгаснікі не маюць дзе напаіць коней. Рынкі ў большасці не агароджаны. Адсутнічаюць камеры хавання рэчаў і прывазімых для продажу прадуктаў. Няма на менскіх рынках і чайных.

Нядаўна ў Менску адкрылі новы рынак — Камароўскі. Тут таксама плошча рынку незабрукавана. Адсутнічаюць павільёны па продажу мясных і малочных прадуктаў. Рынак уяўляе сабой неўпарадкаваны пустыр.

На многіх рынках адсутнічаюць цырульні, кузні, шавецкія майстэрні. Няма чырвоных куткоў, чытальняў, даведачных бюро. Не праводзяцца з калгаснікамі чыткі газет, гутаркі, лекцыі. Адсутнічае кансультацыя па юрыдычных, ветэрынарных, медыцынскіх пытаннях. Крытых сталоў вельмі мала, крытых рынкаў апрача Менска зусім нідзе няма ў рэспубліцы.

На такі важнейшы ўчастак, як калгасны гандаль, да гэтага часу Наркамгандаль і мясцовыя совецкія арганізацыі не звяртаюць належнай увагі.

Наркамфін і Дзяржплан БССР ігнаруюць упарадкаванне рынкаў і катэгарычна адмаўляюць у асігнаваннях і гэту справу.

П. М. ПЕРЭЛЬМАН,
старшы інспектар Менскага абгандаддзелу.

***

У Гомелі і Нова-Беліцы ёсць пяць калгасных рынкаў, але яны далёка не задавольваюць ні насельніцтва горада ні прыязджаючых на рынкі калгаснікаў.

На чатырох з гэтых рынкаў, напрыклад, няма мясаклеймовачных пунктаў. Прыязджаючым калгаснікам прыходзіцца ехаць спецыяльна на адзіную мясакантрольную клеймовачную станцыю, якая знаходзіцца на Цэнтральным рынку. Зусім ясна, што яна не спраўляецца абслужыць усіх прыезжых, ствараецца вялікая чарга.

Станцыя працуе з 8 раніцы да 1 гадзіны дня. Між тым, многія калгаснікі прыязджаюць у горад у 2 гадзіны дня і пазней. У рэзультаце, гэтым калгаснікам прыходзіцца чакаць до наступнага дня, пакуль пачне працаваць мясаклеймовачная станцыя.

Нездавальняюча працуюць кантрольна-малочныя пункты. Былі выпадкі, калі на рынках прадавалася масла малако ў бруднай пасудзе і дрэннай якасці.

Горсовет і гандлюючыя арганізацыі не аддаюць належнай увагі абсталяванню калгасных рынкаў, прывядзенню іх у культурны выгляд.

А. Я. ФЕДАРЭНКА.

ХРОНІКА

Совет Народных Камісараў БССР назначыў тав. Тялаву Марыю Фёдараўну намеснікам народнага камісара лёгкай прамысловасці БССР, з увядзеннем яе ў састаў калегіі Наркамата.

(БЕЛТА).

—О—

Школьная алімпіяда мастацкай самадзейнасці

Учора ў Менску ў Доме настаўніка адкрылася алімпіяда мастацкай самадзейнасці школьнікаў Менскага раёна, прысвечаная XX-годдзю ўтварэння БССР. У алімпіядзе прымаюць удзел звыш 800 вучняў.

У першы дзень выступілі калектывы і асобныя ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці раду школ. Вучні масюкоўскай сярэдняй школы, Бараўскага сельсовета, пад кіраўніцтвам настаўніцы школы тав. Іофе выканалі песню аб вялікім Сталіне, украінскую плясавую, рытмічныя танцы.

Перад прысутнымі дэманстравалі свае дасягненні ў самадзейным мастацтве вучні вязанскай пачатковай школы, Фаніпальскага сельсовета, якія выканалі беларускія народныя танцы — «Крыжачок», «Лявоніху» і інш.

Сёння алімпіяда прадаўжае сваю работу. 25 лепшых калектываў і асобныя гурткоўцы будуць адабраны для ўдзелу ў менскай абласной алімпіядзе, якая адбудзецца ў пачатку студзеня 1939 года.

ПАВЫШЭННЕ КВАЛІФІКАЦЫІ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ ЛЯСНОЙ ГАСПАДАРКІ

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). Пры Беларускім навукова-даследчым інстытуце лясной гаспадаркі ў Гомелі сістэматычна працуюць курсы па павышэнню кваліфікацыі спецыялістаў розных галін лясной гаспадаркі. У бягучым годзе 60 чалавек навучаліся на двухмясячных курсах лесапатолагаў, 20 інжынераў-лесагаспадарнікаў праходзіць паўтарамесячную перападрыхтоўку. У сучасны момант тут працуюць усесаюзныя курсы павышэння кваліфікацыі ўчастковых ляснічых. Займаюцца 4 чалавек. Яны слухаюць лекцыі па лесаводству, глебазнаўству, эканоміцы і арганізацыі лясной гаспадаркі, па лесочцы лесу, таксацыі і т. д.

—О—

ДЗЕННІК

Сёння, у 7 гадзін вечара, у Доме пад актыва (пакой 18) адбудзецца чарговы семінар для рэдактараў многатыражак і насценгазет прадпрыемстваў і ўстаноў горада. Уваход з вуліцы Энгельса.

Сёння, у 7 гадзін вечара, у Доме пад актыва (пакой 20) адбудзецца кансультацыя на тэму: «XX-годдзе ўтварэння Беларускай ССР». Уваход свабодны.

Сёння, у 7 гадзін вечара, у Доме пад актыва (малая зала) адбудзецца лекцыя т. Б. І. Лібермана для дакладчыкаў, агітатараў і бяседчыкаў на тэму: «Прырода і багацці БССР». Уваход свабодны.

Вык. абавязкі адказнага рэдактара
Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ.

Беларускі дзяржаўны драматычны тэатр
26 снежня
КАЦЯРЫНА ЖАРНАСЕК
Абанемент № 48.
Пачатак у 7 г. 30 м. веч. Каса адкрыта з 2 г. дня да 8 г. 30 м. веч. бесперапынна.

Дзяржаўны яўрэйскі тэатр БССР
26 снежня
ЛЕЙБКЕ САЛДАТ
Абанемент № 13.
Пачатак у 8 г. веч.

Кінотэатр «Чырвоная зорка»
БАЛОТНЫЯ САЛДАТЫ
Дзённыя сеансы
МІЦЬКА ЛЕЛЮК
Пач. у 1 г., 2 г. 30 м. і 4 г. дня.

Кінотэатр «РОДИНА»
НА ГРАНІЦЫ

Кінотэатр «інтэрнацыянал»
ГЕРАІЧНЫ КІТАЙ

Кінотэатр «Спартак»
ІУДУШКА ГАЛАЎЛЕЎ

Дзіцячы кінотэатр
11 ЛІПЕНЯ

Кінотэатр «Навіны дня»
1. Саюзкінажурнал № 56.
2. Флагманы Арктыкі.
3. Музей імя С. М. Кірава.

У АДДЗЕЛ АБ'ЯЎ звяніце па тэл. № 25-384

Школы, клубы, дзіцячыя сады, фабзаўмясцкомы, калгасы, піонерскія арганізацыі і бацькі!
ЁЛКА лепшы новагодні падарунак дзецям!
ЗАБЯСПЕЧЦЕ ЗАГАДЗЯ вашым дзецям новагоднюю ЁЛКУ!
ЁЛАЧНЫЯ ЎПРЫГОЖАННІ І ПАДАРУНКІ ў вялікім выбары і асартыменце | наборам і паштучна вы можаце купіць
у магазінах МЕНГОРПРАМГАНДЛЮ
АДРАСЫ МАГАЗІНАЎ:
ДЗІЦЯЧЫ УНІВЕРМАГ № 1 — Ленінская, 1/9.
МАГАЗІН № 55 — Совецкая, 68,
Універмаг культтавараў № 8 — Совецкая, 29.
Універмаг № 17 — Ленінская, 19.
магазін № 9 — Совецкая, 166.
» № 16 — Віленскі рынак.
» № 6 — вул. М. Горкага, 81.
» № 3 — Ленінская, 9/2.
» № 32 — Сурапская, 2.
ПАПАЎНЕННЕ АСАРТЫМЕНТА НОВЫМІ ЎЗОРАМІ ЁЛАЧНЫХ УПРЫГОЖАННЯЎ І ЦАЦАК ПРАВОДЗІЦЦА ШТОДЗЁННА. МЕНГОРПРАМГАНДАЛЬ.

ДЗЯРЖАЎНАЯ ФІЛАРМОНІЯ БССР
Клуб імя Сталіна
26 снежня
канцэрт
АНСАМБЛЯ ПЕСНІ І ПЛЯСКІ
ДАНСКІХ КАЗАКАЎ
падрабязнасці ў афішах.
Пачатак у 9 гадзін вечара.
Сапраўдны абанемент № 18.
Білеты ў касе клуба штодзённа з 12 да 2 і з 5 да 9 гадз. вечара.

МК і калектыў работнікаў Белхімтраста выражаюць глыбокае спачуванне кіраўніку трэста тав. ФРЭНКЕЛЮ Н. Б. па поваду пасцігшага яго гора—смерці БАЦЬКІ.

Партарганізацыя, мясцком і калектыў работнікаў Упраўлення па справах мастацтваў пры СНК БССР выказвае сваё глыбокае спачуванне тав. АЗІРСКАМУ А. Б. з прычыны пасцігшага яго гора—смерці БАЦЬКІ.

МЕНСКАЯ АЎТАРЭМСТАНЦЫЯ
(Магілеўскае шасе, № 8)
ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА АЎТАГАСПАДАРАК,
ШТО ЗАКЛЮЧЭННЕ ДАГАВОРАЎ
НА ГАДОВАЕ АБСЛУГОЎВАННЕ АЎТАМАШЫН марак ГАЗ-АА і М-1
ПРАВОДЗІЦЦА НА СТАНЦЫІ Ў СТАЛЕ ЗАКАЗАЎ з 20 снежня да 10 студзеня 1939 г.
Намячаецца пуск другой змены для правядзення чыстай прафілактыкі з 1 студзеня 1939 г. АЎТАГАСПАДАРКІ, ЖАДАЮЧЫЯ ЗАКЛЮЧЫЦЬ ДАГАВОР на правядзенне ЧЫСТАЙ ПРАФІЛАКТЫКІ, АБАВЯЗАНЫ ЗАРЭГІСТРАВАЦЦА Ў стале заказаў станцыі ДА 28 СНЕЖНЯ г. г.
ДЫРЭКЦЫЯ.

ДА ВЕДАМА УРАЧОЎ
АТРЫМАН
вітамінізаваны рыбны тлушч
(змяшч. вітаміна «Д» 250 інтэрн. адзін. у 1 куб. см.),
ЯКІ АДПУСКАЕЦЦА З АПТЭК ВЫКЛЮЧНА ПА РЭЦЭПТАХ УРАЧОЎ.
МЕНСКАЕ АБЛАСНОЕ АДДЗЯЛЕННЕ ГАЛОЎАПТЭКАУПРАЎЛЕННЯ БССР.

ПРАДАЎЖАЕЦЦА ПРЫЁМ ПАДПІСКІ НА 1939 ГОД НА
„МЕДЫЦЫНСКІ ЖУРНАЛ БССР"
(Выданне Наркамаховы Здароўя БССР) 11 год выдання.
ЖУРНАЛ ВЫХОДЗІЦЬ ШТОМЕСЯЧНА РАЗМЕРАМ 6—7 ДРУКАВАНЫХ АРКУШАЎ.
ПРАГРАМА ЖУРНАЛА: арганізацыйныя пытанні аховы здароўя БССР, арыгінальныя навуковыя работы па розных аддзелах тэарэтычнай і клінічнай медыцыны, аглядныя артыкулы, рэферaты, рэцэнзіі, работы навукова-даследчых інстытутаў, медтаварыстваў, урачэбных участкаў, профсаюзнае жыццё, афіцыяльныя распараджэнні НКАховы Здароўя СССР і НКАЗ БССР, хроніка і інш.
ПАДПІСНАЯ ЦАНА: на 6 месяцаў — 15 рублёў, на 12 месяцаў — 30 рублёў.
ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА: Упаўнаважанымі па прыёму падпіскі выдавецтва «Медыцынскі журнал БССР», аддзяленнямі «Саюздруку», магазінамі КОГІЗ'а, паштовымі аддзяленнямі, агенцтвамі і пісьманосцамі.
АДРАС РЭДАКЦЫІ: г. Менск, вул. Горкага, 2 (другі Клінічны гарадок), рэдакцыя «Медыцынскі журнал БССР». 8

НАВУЧАЛЬНЫ КАМБІНАТ Беларускага аддзялення САЮЗОРГУЧОТ
аб'яўляе НАБОР КУРСАНТАЎ
на 3-месячныя КУРСЫ ПА ПАВЫШЭННЮ КВАЛІФІКАЦЫІ БУХГАЛТАРОЎ. Скончыўшыя курсы накіроўваюцца на працу ў аддзяленні Спецгандля БССР.
На курсы прымаюцца бухгалтары, якія маюць стаж бухгалтарскай работы па падвойнай сістэме не ніжэй 2-х год і асвету не ніжэй 7 класаў.
Стыпендыя—275—325 руб. у месяц, у залежнасці ад паспяховасці. Кватэрамі курсанты забяспечваюцца.
Паступаючыя прадстаўляюць наступныя дакументы: пасведчанне аб адукацыі, метрычны выпіс, даведку аб стане здароўя, аб працоўным стажы ў галіне бухгалтэрыі, падрабязную аўтабіяграфію, 2 фотакарткі і паштовых марак на 80 кап.
Прыём заяў да 1 студзеня 1939 г.
Паступаючыя трымаюць іспыты па рускай мове, матэматыцы, палітграмаце і ўчоту.
Яўка на іспыты па выкліку камбіната. Праезд на іспыты камбінатам не аплачваецца.
Заявы з дакументамі накіроўваць па адрасу: г. Менск, Рэвалюцыйная, 3, Навучальнаму камбінату Саюзоргучот.
Даведкі з 11 да 2-х г. дня. ДЫРЭКЦЫЯ.

ДЗЯРЖСТРАХ СССР
МЕНСКАЕ АБЛАСНОЕ ЎПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА
КАЛГАСЫ І ПРАЦОЎНЫЯ!
СТРАХУЙЦЕ СВАЮ МАЁМАСЦЬ у дабравольным парадку.
КАЛГАСЫ МОГУЦЬ СТРАХАВАЦЬ: пасевы зернавых, бабовых і тэхнічных культур, коней, буйную рагатую жывёлу, свіней, авечак, будынкі, абсталяванне, інвентар, сродкі транспарта і іншую маёмасць.
РАБОЧЫЯ, СЛУЖАЧЫЯ, КАЛГАСНІКІ І АДНААСОБНІКІ МОГУЦЬ СТРАХАВАЦЬ ХАТНЮЮ МАЁМАСЦЬ і ЖЫВЕЛУ.
СТРАХАВАННІ ЗАКЛЮЧАЮЦЦА РАЕННЫМІ І ГАРАДСКІМІ СТРАХАВЫМІ ІНСПЕКТАРАМІ І АГЕНТАМІ ПА ДАБРАВОЛЬНАМУ СТРАХАВАННЮ.

АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: Менск, Совецкая, 49. ТЭЛЕФОНЫ РЭДАКЦЫІ: рэдактара — 21-352; намесніка рэдактара — 25-188; сакратарыята—20-830. Аддзелаў: партыйнага — 21-353; совецкага будаўніцтва і гандлю — 22-412; прамысловага — 21-356; сельскагаспадарчага — 21-846; літаратуры, мастацтва, навукі і асветы — 23-955; мясцовай і замежнай інфармацыі — 25-189; аддзел пісем— 20-844, 21-399, 21-885; ілюстрацыйнага і стыльрэдактуры — 21-356; заг. выдавецтвам — 21-358; аб'яў — 25384.

Уп. Галоўлітбела № К—5965. Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. М., М., Ш.